

Liliane
Fonds

Groots denken,
pragmatisch doen

Jaarverslag 2022

Gezondheid

Voeding

Vroegtijdige herkenning, erkenning en interventie

Kinderen met (risico op) een beperking die opgroeien in arme delen van de wereld hebben extra aandacht nodig, met name in de eerste vijf levensjaren. Volgens de Wereldgezondheidsorganisatie zijn deze vijf aandachtsgebieden van essentieel belang. Het Liliane Fonds ondersteunt zijn lokale partners bij hun werk op deze aandachtsgebieden, in het belang van kind, gezin en gemeenschap.

Vroege ontwikkeling

Ouderschap

Veilige omgeving

Inhoud

1	Wat ons drijft	4
2	Zo werken wij internationaal	8
3	Zo werken wij in Nederland	34
4	Onze organisatie	44
5	Vooruitblik	55
6	Verantwoording Bestuur en raad van toezicht	59
7	Financiële informatie	66

COLOFON

Stichting Liliane Fonds
Havensingel 26
5211 TX 's-Hertogenbosch

Telefoon: +31 (0) 73 518 94 20
Fax: +31 (0) 73 518 94 21
E-mail: voorlichting@lilianefonds.nl
IBAN: NL08 RABO 0303 0800 00

Websites:

www.lilianefonds.nl
www.lilianefonds.org

Ontwerp: Oranje boven,
's-Hertogenbosch
Druk: Dekkers van Gerwen,
's-Hertogenbosch

Voorwoord

Het jaar 2022 was een veelbewogen jaar. We konden ons langzaamaan wat ontworstelen aan de greep van de COVID-19-pandemie. In veel landen waar we werken, werden beperkingen versoepeld. Dat was goed nieuws voor veel kinderen, die thuis hadden gezeten en een onderwijs achterstand opliepen, wiens revalidatie stil was gevallen en voor wie belangrijke zorg nog slechter bereikbaar was. Net als veel crises trof de pandemie de zwaksten het hardst, en ook nu waren veel kinderen met een beperking de dupe.

Gelukkig zagen we ook veel lichtpuntjes. In alle 25 landen waar we werken, hebben onze lokale partners met ongelooflijk veel flexibiliteit en doorzettingsvermogen verder gewerkt. Zij maken het verschil tussen uitzichtloosheid en een toekomstperspectief. Niet alleen wisten zij weer vele tienduizenden kinderen te bereiken met hulp op maat. Ook was er veel ruimte voor nieuwe ontwikkelingen: we startten met de oprichting van een speciaal behandelcentrum voor kinderen met het syndroom van Down op de Filippijnen. In Kameroen zagen we de eerste studenten kennis en vaardigheden opdoen in de nieuwe opleidingen fysiotherapie, ergotherapie, meervoudige revalidatie en CBR, zie pagina 14.

Dit alles zou niet mogelijk zijn zonder de hartverwarmende steun van onze vele donateurs, partners en vrijwilligers. Dankzij deze steun konden we ons werk voortzetten en laten groeien. Ook zijn we dankbaar voor de vele mensen die ervoor kozen om na te laten aan het Liliane Fonds. Dankzij hen komt onze droom weer een stapje dichterbij: alle

kinderen met een beperking ontvangen vroeg in hun jeugd de juiste zorg en steun, zodat zij zich kunnen ontwikkelen. In Burundi en India hebben we projecten gestart op het gebied van 'vroegtijdige signalering'. Het doel is zorgen dat kinderen in de eerste 1.000 dagen van hun leven de juiste behandeling krijgen. Daar is veel voor nodig, bijvoorbeeld de training van gezondheidswerkers en het verbeteren van doorverwijzing. We verwachten op dit gebied veel te leren, zodat we het ook elders kunnen toepassen.

Sinds 1 oktober 2022 ben ik directeur van het Liliane Fonds. Ik ben dankbaar dat ik onderdeel mag zijn van deze prachtige organisatie, die echt verschil maakt. Tijdens een indrukwekkend bezoek aan de Filippijnen heb ik de kracht van het werken voor kinderen met een beperking ervaren. Tegelijkertijd voelde ik soms ook de onmacht van ouders en verzorgers. Wat ik bijzonder vond, is dat alle 19 lokale partners afspraken hebben gemaakt met de lokale overheid. Ze gaan hun krachten bundelen om kinderen met een beperking en hun families beter te ondersteunen. Zo verduurzamen we ons werk en vermeederen we succes, gemeente na gemeente, provincie na provincie. In de komende jaren blijven we werken aan een groter bereik en vooruitgang voor onze doelgroep.

Erik Ackerman
directeur-bestuurder

◀ *Jacob (5, rechts) uit de Filippijnen heeft celebrale parese (geedeeltelijke hersenbeschadiging) en daardoor moeite met lopen. Dat maakt zijn beste vriend Emjay niks uit.* FOTO: CHIARA BELTRAMINI

1 | Wat ons drijft

Gelijke rechten en kansen voor kinderen met een beperking

Wij dromen van een wereld waarin kinderen en jongeren met een beperking gelijkwaardig en zo volledig mogelijk meedoen. Samen met lokale organisaties in Afrika, Azië en Latijns-Amerika verbeteren we de levenskwaliteit en toekomstkansen van deze kinderen. Want meedoen is geen gunst, het is een recht.

Missie: Wat ons beweegt

Kinderen met een beperking in ontwikkelingslanden doen volwaardig mee.

Visie: Wat we willen bereiken

Een inclusieve samenleving waarin kinderen en jongeren met een beperking in ontwikkelingslanden gelijke rechten en kansen hebben.

Strategie: Wat we doen

Samen met onze lokale partners versterken we individuele kinderen met een beperking in Afrika, Azië en Latijns-Amerika. Dit doen we door:

- > kinderen de best mogelijke zorg op maat te bieden;
- > hen te ondersteunen in hun ontwikkeling;
- > hun omgeving toegankelijker te maken;
- > op te komen voor hun rechten.

Dit kunnen we doen dankzij de betrokkenheid van onze donateurs, medewerkers, vrijwilligers en de bedrijven, stichtingen en kennisinstututen waarmee we onze krachten bundelen.

Het VN-Kinderrechtenverdrag beschrijft de rechten van kinderen met een handicap (artikel 23) als volgt:

1. Een kind met een beperking heeft recht op een volwaardig en behoorlijk leven, in omstandigheden die waardigheid verzekeren, zelfstandigheid bevorderen en actieve deelneming aan het gemeenschapsleven vergemakkelijken.
2. Een kind met een beperking heeft recht op bijzondere zorg en passende bijstand door de overheid.
3. Waar mogelijk is de bijstand gratis en gericht op toegang tot onderwijs, opleiding, voorzieningen voor gezondheidszorg en revalidatie, voorbereiding voor een beroep, en recreatiemogelijkheden, zodat het kind een zo volledig mogelijke integratie in de maatschappij en persoonlijke ontwikkeling bereikt, met inbegrip van zijn of haar culturele en intellectuele ontwikkeling.
4. Overheden bevorderen, in de geest van internationale samenwerking, de uitwisseling van informatie op het gebied van zorg, behandeling, revalidatiemethoden, onderwijs en beroepsopleidingen, met als doel van elkaar te leren. Hierbij wordt in het bijzonder rekening gehouden met de behoeften van ontwikkelingslanden.

Op dit moment hebben 196 landen het Kinderrechtenverdrag ondertekend. In een aantal landen worden de afspraken nog onvoldoende in praktijk gebracht. Gelijke behandeling van mensen met een beperking is bijvoorbeeld niet juridisch vastgelegd en scholen zijn vaak niet voor iedereen toegankelijk. Daardoor worden kinderen en jongeren met een handicap nog steeds belemmerd in hun dagelijks leven. Samen met onze partners zetten we ons in voor naleving van de verdragen waarin de rechten van kinderen en jongeren met een beperking worden benoemd.

Samen bereiken we meer

We willen dat onze hulp blijvend is en dat de zorg, toegang tot onderwijs en werk, en rechten voor kinderen met een beperking gegarandeerd zijn en blijven. Ons streven is dat onze partners de programma's uiteindelijk zelfstandig en toekomstbestendig uitvoeren. Zij kennen de situatie ter plekke

als geen ander en hebben het netwerk om dit te realiseren. We versterken de kennis en kunde van onze partners en trainen hen bijvoorbeeld in het verbeteren van hun revalidatie-aanpak, maar ook in het werven van fondsen. Zo worden ze minder afhankelijk van buitenlandse steun, zoals die van het Liliane Fonds.

Onze thema's en de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen

Ons werk draagt bij aan de 'Sustainable Development Goals' (SDG's) van de Verenigde Naties. Alles wat we doen, sluit aan bij:

- **SDG 1:** uitbannen van extreme armoede;
- **SDG 10:** ongelijkheid verminderen;
- **SDG 17:** partnerschap om doelstellingen te bereiken.

Daarnaast werken we op specifieke thema's:

■ **SDG 3: GEZINSGERICHTE REVALIDATIE**

We verbeteren de gezondheid van kinderen en financieren operaties, therapieën en hulpmiddelen. Daarnaast zorgen we voor aanpassingen in en om het huis. We trainen ouders, (para)medische dienstverleners en lokale overheden om kinderen te verzorgen en te laten revalideren, bij voorkeur in hun eigen omgeving.

■ **SDG 4: INCLUSIEF ONDERWIJS**

Negen van de tien kinderen met een beperking in ontwikkelingslanden gaan niet naar school. We spreken lokale overheden aan op hun verantwoordelijkheid, zodat schoolgebouwen toegankelijk worden en leraren passend onderwijs geven. Als kinderen naar school kunnen, zorgen we voor aangepaste leermiddelen en lesmaterialen.

■ **SDG 11: VERVOER EN COMMUNICATIE**

Samen met MIVA regelen we vervoer, zodat kinderen met een beperking naar school of een gezondheidscentrum kunnen. MIVA levert ook communicatiemiddelen zoals computers, tablets en telefoons om op afstand onderwijs te volgen, een diagnose te stellen of voor online-revalidatietherapie, zie pagina 43.

■ ■ **SDG 4 & 8: WERK EN INKOMEN**

Jongeren met een beperking krijgen vaak geen kansen om een vak te leren. We adviseren daarom over het inclusief maken van beroepsopleidingen en middelbaar onderwijs. Ook stimuleren we werkgelegenheidsprogramma's die deze jongeren de kans bieden om financieel onafhankelijk te worden.

■ ■ ■ **SDG 3, 4 & 5: SEKSUELE EN REPRODUCTIEVE GEZONDHEID EN RECHTEN**

Iedereen heeft recht op seksuele voorlichting, zelfbeschikking, voorbehoedsmiddelen en medische zorg. In veel ontwikkelingslanden rust een taboe op seksualiteit, vooral voor jongeren met een beperking. Met training en voorlichting doorbreken we het taboe bij ouders, leraren en gezondheidswerkers. Ook maken we kinderen en jongeren weerbaar tegen misbruik.

Huisbezoek belangrijk deel van Elsa's werk

HET VERHAAL VAN ELSA EN NICOLE

In de Filippijnse hoofdstad Manilla staan weinig mensen zo dicht bij kinderen met een beperking en hun gezinnen als Elsa Gasper. Ze is lerares bij KAISAKA, partnerorganisatie van het Liliane Fonds, en gespecialiseerd in vroege diagnose en behandeling. Elsa vertelt: "Hier kan ik doen wat mijn hart me ingeeft. Hoe eerder je een kind de juiste begeleiding geeft, hoe beter de resultaten zijn die je kunt behalen en hoe beter het is voor het hele gezin. Toch zie ik ook ouders die pas na jaren hulp zoeken, soms pas wanneer het kind al 10 jaar oud is." Elsa's werk begint vaak via huisbezoeken, die een belangrijk deel van haar

werk zijn. Ze ontmoet vaak ouders die niet weten wat er precies aan de hand is met hun kind of hoe ze het moeten helpen.

Wat is er aan de hand met Nicole?

In een drukke, arme wijk bij de haven van Manilla woont Nicole (3) samen met zeven familieleden in de krotwoning van oma Corazon. De drukte om haar heen lijkt langs Nicole heen te gaan. Alsof ze op haar eigen stille eiland zit. Oma zag als eerste dat haar kleindochter zich niet normaal ontwikkelde. Nicole deed geen moeite om te kruipen of te staan. En het duurde lang voordat ze leerde lopen. Nu ze die stap heeft

« Oma Corazon merkte als eerste dat de ontwikkeling van Nicole (3) achterbleef. Ze maakte zich grote zorgen om haar kleinkind. Ze zocht hulp bij KAISAKA, partnerorganisatie van het Liliane Fonds in Manilla. FOTO: MONA VAN DEN BERG

gezet, loopt ze tegen de volgende obstakels aan. Nicole communiceert nauwelijks met de mensen om haar heen. Zou ze slechthorend zijn? Of is er meer aan de hand?

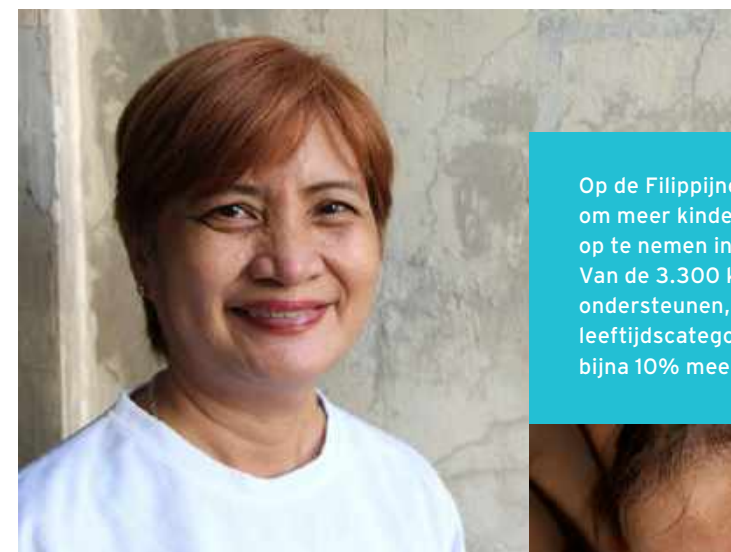
Verandering in kleine dingen

Nicole wordt sinds kort onderzocht door de medewerkers van KAISAKA, partnerorganisatie van het Liliane Fonds. Elsa: "Veel kinderen die ik ontmoet, kunnen aan het begin van hun traject nauwelijks iets. Dan besteed ik vooral veel aandacht aan het verbeteren van functionele vaardigheden, bijvoorbeeld zichzelf aankleden of zelfstandig eten." Vaak zijn de uitdagingen voor ouders veel groter dan voor het kind. "Voor ouders maakt het al een enorm verschil als hun kind iets minder

afhankelijk van hen wordt. Verandering kan ook zitten in ogenschijnlijk kleine dingen. Je ziet dan vooruitgang bij ouders én kind en dat geeft me grote voldoening", zegt Elsa.

Toegankelijkheid

De toegankelijkheid is volgens Elsa de meerwaarde van KAISAKA: "Het reguliere zorgsysteem is veel minder toegankelijk voor mensen die leven in armoede. Daarom investeren we veel in onze contacten met de gemeenschap. Zoals scholen, maatschappelijke organisaties, oudergroepen en overheden. We benadrukken hoe belangrijk vroege identificatie en interventie zijn voor kinderen met een handicap. En hoe kostbaar die eerste 1.000 dagen in het leven van een kind zijn."

« Elsa Gasper is lerares bij KAISAKA en gespecialiseerd in vroege interventies. FOTO: CHIARA BELTRAMINI

Veel kinderen die ik ontmoet, kunnen aan het begin van hun traject nauwelijks iets

» Nicole heeft grote moeite om te communiceren met de mensen om haar heen. FOTO: CHIARA BELTRAMINI

2 | Zo werken wij internationaal

› Esther (4 jaar) is geboren met een cerebrale parese (gedeeltelijke hersenbeschadiging). Sinds ze ruim een jaar geleden begon met fysiotherapie bij het 'Songa Mbele na Masamo Center' in Nairobi, Kenia, gaat ze met sprongen vooruit.

FOTO: FAUSTINE CHEPCHIRCHIR, CDSK

Holistische ondersteuning op maat

Kind staat centraal

Elk kind is anders, heeft een eigen karakter en eigen behoefte. Samen met onze lokale partners in Afrika, Azië en Latijns-Amerika bieden wij ondersteuning op maat aan kinderen en jongeren met een handicap én hun ouders en verzorgers. Onze programma's zijn gebaseerd op de uitgangspunten van Community Based Rehabilitation (CBR). Deze CBR-benadering houdt in dat we naast ouders en verzorgers ook de lokale gemeenschap betrekken bij ons werk, zodat kinderen zo veel mogelijk in hun eigen omgeving geholpen kunnen worden. Ieder kind wil erbij horen, thuis, op school én in de gemeenschap. Om dat te bereiken bieden we zorg en (hulp-) middelen die hen helpen te groeien. Onze hulp is langdurig en sluit aan op de mogelijkheden van het kind.

Structurele verandering

Naast ondersteuning op maat, werken we aan structurele verbeteringen van de situatie van kinderen met een beperking. De meeste landen waar we werken, hebben internationale verdragen geratificeerd, zoals het VN-Kinderrechtenverdrag van de

Verenigde Naties, zie pagina 4. De uitvoering ervan laat vaak te wensen over. Wij brengen samen met onze partners in kaart wat de belangrijkste oorzaken zijn van discriminatie en uitsluiting van kinderen met een handicap. Samen formuleren we concrete doelen om deze oorzaken aan te pakken, afgestemd op de lokale kansen en mogelijkheden. Tot nu toe maakten we jaarplannen. Structurele veranderingen vergen meer tijd. Daarom

› In juli 2022 trainde Inge Groenewegen (staand, tweede van rechts), CBR-adviseur van het Liliane Fonds, een groep van 17 nieuw gerekruteerde CBR-veldwerkers (vrijwilligers uit de gemeenschap) en afgevaardigden van onze partnerorganisaties in Rwanda. FOTO: NUDOR, RWANDA

hebben we in 2022 in Kenia en Oeganda de eerste meerjarenprogramma's ontwikkeld. In 2023 volgen vier nieuwe meerjarige landenprogramma's.

Kwaliteitsverbetering

In 2022 hebben we gericht aandacht gegeven aan kwaliteitsverbetering van onze programma's.

Vroege diagnose en behandeling

Hoe eerder we kinderen met een beperking in beeld hebben, hoe beter. Een vroege diagnose vergroot de kans op de juiste ondersteuning van zowel het kind als de familie en levert een betere kwaliteit van leven op. Slechts 8% van de kinderen binnen ons programma zijn jonger dan 5 jaar. Stigma, discriminatie, onvoldoende kennis over handicaps en verwijsmogelijkheden bij zorgverleners zijn belangrijke oorzaken hiervan. In 2022 hebben we al onze partners gestimuleerd om meer jonge kinderen op te nemen in hun programma's.

Op het totaal aantal kinderen dat we ondersteunen, is de groei nog niet te zien, maar in verschillende landen krijgen steeds meer baby's, peuters en kleuters een behandeltraject. De verschillen tussen de landen zijn echter groot. In bijvoorbeeld Guatemala is het aandeel jonge kinderen de afgelopen 2 jaar 28%. In Burundi is het aandeel van kinderen tussen de 0 en 5 jaar gestegen van 7% in 2021 naar 13,5% in 2022. Dat is bijna een verdubbeling. In Ethiopië ging het zelfs van 4% naar bijna 10%. Met partners in Burundi en India hebben we concrete meerjarige programma's ontwikkeld, gericht op vroege diagnose en behandeling. Deze programma's starten in 2023. We verwachten dat in 2023 de groei op het totaal aantal kinderen duidelijk te zien is.

Inzicht in onze resultaten en meer zicht op ons bereik

In 2022 hebben we ons beleid voor het meten van resultaten herzien. Naast het aantal bereikte kinderen, willen we ook weten hoeveel andere personen en organisaties we bereiken. In onze programma's trainen we docenten, gezondheidszorgpersoneel, overheidsfunctionarissen.

Hoe eerder kinderen met klompvoetjes worden geholpen, hoe beter

› Moeder Eva uit de Filippijnen hoorde over de klompvoetjeskliniek bij Bahatala via een chatgroep op social media. Noëlle is 15 dagen oud als ze voor de eerste keer wordt behandeld. Haar voetjes worden nu wekelijks in de juiste stand gefixeerd, totdat ze geopereerd kan worden.

FOTO: CHIARA BELTRAMINI

We zorgen voor kennis-uitwisseling tussen onze partners en stimuleren NGO's zonder specifieke focus op kinderen met een handicap om hun programma's inclusief te maken.

We versterken partners en belangenorganisaties van mensen met een handicap. Met onze voorlichting en lobby-campagnes bereiken we een groot publiek. Hoe meer mensen we betrekken, hoe groter de kans dat de situatie van kinderen met een

beperking structureel verbetert en een samenleving inclusief wordt. Naast het meten van aantallen is ons nieuwe beleid zo ontwikkeld dat we structureel beter inzicht krijgen in de kwaliteit en resultaten van ons werk. We maken momenteel aanpassingen zodat we alleen gaan meten wat we nodig hebben ten behoeve van rapportages en kwaliteitsverbetering en beperken onnodige administratieve belasting voor onszelf en onze partners.

Netwerk uitbreiden

Het Liliane Fonds brengt partnerorganisaties in contact met kennisinstellingen zoals universiteiten,

> Voor de coronapandemie kon Lemayian (19) uit Kenia lopen met behulp van een looprekje en beugels. Tijdens de lockdown stopte zijn behandeling, waardoor zijn spieren helemaal zijn verkrampd. Nu krijgt hij weer fysiotherapie. Langzaam maar zeker ontspannen zijn spieren. FOTO: CDSK, KENIA

trainingscentra en zorginstellingen. We zorgen voor kennisuitwisseling tussen onze partners en stimuleren NGO's zonder specifieke focus op kinderen met een handicap om hun programma's inclusief te maken. In Azië, Afrika en Latijns-Amerika brachten we onze partners in contact met gespecialiseerde trainingsinstellingen op het gebied van kindbescherming en financierden de trainingen.

In het kader van ons programma Body Talk verzorgde onze deskundige, samen met Expertisecentrum Seksualiteit Rutgers, begeleiding aan partnerorganisaties die werken met jongeren met een handicap in Indonesië, Vietnam en de Filipijnen.

In Rwanda werd een project afgerond waarbij onze Nederlandse partner Livit Orthopedie met veel passie en deskundigheid zorgde dat onze partners de modernste technieken beheersen om protheses en ortheses te maken. Daarnaast hebben we gezamenlijk succesvol gelobbyd voor opname van revalidatiezorg in de Rwandese volksverzekering, zie pagina 27.

Belangenbehartiging

Belangenbehartiging is een kwestie van lange adem. In 2022 gaven onze themadeskundigen waardevolle input op de Afrikastrategie van het ministerie van Buitenlandse Zaken. In het Make Way-programma helpen we kwetsbare jongeren in Ethiopië, Kenia, Oeganda, Rwanda en Zambia met het opkomen voor hun seksuele en reproductieve gezondheid en rechten, zie pagina 28. Vanwege de gespannen arbeidsmarkt lukte het ons pas in december 2022 een lobbyist te werven met de juiste vaardigheden en kennis. In 2023 gaat deze samen met onze partners een internationale lobby-agenda opstellen. Met een duidelijke agenda kunnen we binnen de verschillende internationale allianties waar we lid van zijn, zaken beter agenderen en deuren openen. Daarnaast krijgen we hiermee betere toegang tot beleidsmakers in de EU, WHO en de VN.

Body Talk Leren praten over relaties, liefde, intimiteit en seksualiteit

In Indonesië, op de Filipijnen en in Vietnam krijgen jongeren met een beperking weinig informatie over seksualiteit, seksuele ontwikkeling en relaties. Het komt thuis en op school nauwelijks aan de orde. Zorgmedewerkers leren niet hoe zij jongeren met een beperking kunnen ondersteunen op dit gebied. In het programma Body Talk werken Rutgers en het Liliane Fonds samen met lokale partners aan het bespreekbaar maken van seksuele en relationele vorming.

Gezamenlijke aanpak

Body Talk richt zich niet alleen op jonge mensen met een handicap. We ontwikkelen trainingsrichtlijnen voor hun ouders, verzorgers, onderwijzers, zorgmedewerkers en traditionele leiders. We voeren het project uit met NLR Indonesia, Norfil Foundation uit de Filipijnen en Research Centre for Inclusion uit Vietnam. Partners leren hoe seksuele en relationele vorming van invloed is op de ontwikkeling en het welzijn van kinderen en jongeren met een beperking en welke rechten ze hebben. Ook oefenen ze met het bespreekbaar maken van seksualiteit binnen hun eigen

> Master Trainers van het Body Talk-programma trainen elkaar in de thema's die belangrijk zijn voor de seksuele en relationele vorming van kinderen en jongeren met een beperking.

FOTO: LAURA HONDERS

Zero Project Award

Body Talk is als enige Nederlands programma genomineerd voor de Zero Project Award 2023. Dit is een prijs voor innovatieve projecten die bijdragen aan het verbeteren van het dagelijks leven van mensen met een beperking. Het Zero Project werd in 2008 geïnitieerd door de Essl Foundation, een Oostenrijks goed doel. Ieder jaar staat een van de volgende vier thema's centraal: zelfbepaald leven en politieke participatie (2023), toegankelijkheid (2022), werkgelegenheid (2021) en onderwijs (2020). Eind februari 2023 presenteert Laura Honders, onze SRGR-expert, Body Talk in Wenen, samen met de 71 andere genomineerden. Daarnaast is Body Talk ook geselecteerd voor het Zero Project Impact Transfer Program van 2023. Via dit exclusieve programma krijgen we de kans om Body Talk te ontwikkelen tot een programma dat wereldwijd toepasbaar is.

organisaties, maar ook in gesprekken met ouders, partners, verzorgers, leerkrachten en gezondheidswerkers. Medewerkers weten nu beter wat te doen wanneer kinderen aangeven homoseksueel te zijn of te zijn misbruikt. Zo ontstaat een netwerk van betrokken en goed geïnformeerde mensen, die kinderen en jongeren met een beperking kunnen begeleiden bij hun ontwikkeling.

Handleiding

In Hanoi hebben Laura Honders, adviseur seksuele en reproductieve gezondheid en rechten bij het Liliane Fonds, en Yuri Olrichs, trainer en seksuoloog bij Rutgers, samen met de lokale partners gewerkt aan een handleiding. Daarin komen alle aspecten van seksuele en relationele vorming aan bod en is ruimte voor aanpassing aan lokale omstandigheden. Uiteindelijk willen we dat de handleiding ook geschikt is voor andere landen. Verder ontwikkelen we voorlichtingsmateriaal en andere middelen om het gesprek over seksuele vorming op een positieve manier te voeren.

Doelstellingen

- Jongeren met een handicap hebben meer kennis over hun seksuele en reproductieve gezondheid en rechten (SRGR), kunnen hun kennis delen, hun belangen behartigen en hebben een positief zelf- en lichaamsbeeld.

- Ouders, verzorgenden, zorgmedewerkers en onderwijzers krijgen meer kennis en begrip van SRGR en kunnen kinderen en jongeren met een handicap beter begeleiden in hun seksuele ontwikkeling.
- Gemeenschappen leren de seksualiteit en SRGR van jongeren met een handicap te respecteren, te accepteren en te erkennen.

> Meer weten?
Scan de QR-code

Zorgkompas

Hoop en een lach: Gerben Eversdijk over hoe AFAS Foundation verschil maakt in Kameroen

Gerben Eversdijk is commercieel manager bij AFAS Software, een toonaangevend Nederlands softwarebedrijf. Naast deze functie is Gerben ook directeur van AFAS Foundation, waarmee de onderneming vele maatschappelijke en sociale initiatieven financieel ondersteunt. Een daarvan is Zorgkompas. Gerben is van dichtbij betrokken bij de ontwikkeling en vertelt over zijn persoonlijke drive.

"AFAS is als onderneming zeer succesvol en we voelen een verantwoordelijkheid om daarnaast ook betekenisvol te zijn. Dat doen we via AFAS Foundation. Daarmee volgen we de lijn van ons hart."

"Wij kiezen voor mensen die gemarginaliseerd worden: vaak zijn dat de allerarmste mensen. Succesvolle mensen zeggen soms 'succes is een keuze'. Ik denk dat dit een typisch westerse filosofie is en dat heel veel mensen op andere plekken in de wereld weinig tot niets te kiezen hebben. Zeker niet als ze in diepe armoede leven."

"Met AFAS Foundation willen we een blijvende indruk achterlaten voor de mensen die we ondersteunen. Voor mijzelf is dat zeker het

geval. Ik heb veel indrukwekkende ontmoetingen gehad en veel mensen gesproken. Matine, een sociaal-maatschappelijk werker uit Kameroen, vertelde me dat haar grootste ambitie is om hoop terug te geven aan mensen en een lach terug te brengen op het gezicht van mensen die terneergeslagen zijn. Dat is me sindsdien altijd bijgebleven: hoop en een lach."

"Zorgkompas zien we bij AFAS Foundation als een van onze top-projecten. Samen met het Liliane Fonds en Cameroon Baptist Convention Health Service (CBCHS) maken we mogelijk dat een nieuwe generatie revalidatiespecialisten wordt opgeleid. Die zullen de maatschappij blijvend gaan veranderen."

> Gerben Eversdijk (vijfde vanaf rechts) ontmoet in Kameroen partners van Zorgkompas.
FOTO: CHIARA BELTRAMINI

> Aan het begin van hun opleiding ondertekenen fysiotherapie-studenten de belofte om zich in te zetten voor dienstbaarheid aan de mensheid. FOTO: CBCHS KAMEROEN

Praktijk vraagt om aanpassingsvermogen

De vrijwel kant-en-klare Masteropleiding Ergotherapie werd niet geaccepteerd door de overheid in Kameroen, omdat er geen aansluitende Bachelor-vooropleiding is. Daarnaast blijken procedures voor de erkenning van nieuwe opleidingen onduidelijk. De Bacheloropleiding Fysiotherapie heeft hiermee te maken. Om de opleidingen erkend te krijgen, lobbyen we bij de Kameroense overheid, met ondersteuning van wereldfederaties van Ergotherapie en Fysiotherapie en de beroepsgroepen. Dit proces loopt nog.

Het plan was om zowel de Bacheloropleidingen Fysiotherapie als Ergotherapie bij het Baptist Institute of Health Sciences (BIHS) in Mbingo te implementeren. Dit bleek echter te zwaar en ingewikkeld voor BIHS en te ver voor veel studenten. De opleiding Ergotherapie wordt nu aan de Baptist School of Public Health (BSPH) in Mutengene gegeven. De spreiding van de opleidingen over verschillende instituten bemoeilijkt het uitwisselen van personeel en maakt de lopende kosten flink hoger. De beste oplossing lijkt het bouwen van een nieuwe school waar alle revalidatie-opleidingen bij elkaar komen. Hier gaan we ons in 2023 hard voor maken.

> Meer weten?
Scan de QR-code

> Rodrigue en een medestudente op huisbezoek bij een patiënt. FOTO: CHIARA BELTRAMINI

< De vrienden Brian (13) en Gevas (15) wonen bij elkaar in de buurt in de Mukuru-sloppenwijk in Nairobi. Ze trekken veel samen op en delen één grote passie: voetbal.

Steun komt in soorten en maten

HET VERHAAL VAN BRIAN EN GEVAS

Brian (13) en Gevas (15) groeien op in Mukuru, een van de grootste sloppenwijken van Nairobi, Kenia. De vrienden zijn allebei geboren met een beperking. Maar ze vinden steun bij elkaar. En bij onze partnerorganisatie, Mukuru Promotion Center.

Messcherp verstand

Bij zijn geboorte gaf Brian geen kik. En na negen maanden kon hij nog altijd niet zitten. Moeder Velmah rook onraad en bezocht een arts. Een hersenbeschadiging was zijn

diagnose. De schuld van Velmah, vond de vader van Brian: "In mijn familie zijn er geen kinderen zoals hij." Toen vertrok hij, voorgoed.

Buren dachten dat de aandoening van Brian een straf was - en anders wel besmettelijk. Toch vond Velmah de kracht om hulp te zoeken. Mukuru Promotion Center zorgde voor revalidatie, een rolstoel en onderwijs, want het verstand van Brian is messcherp. Schrijven doet hij met zijn voet, omdat zijn handen niet meewerken.

> Gevas leerde lopen met behulp van krukken die hij van de partnerorganisatie kreeg. En met onze steun volgt hij nu een vakopleiding voor kleermaker.

Inspiratie

Een van zijn beste vrienden is Gevas. Bij de geboorte van Gevas bleken zijn handjes en voetjes vergroeid. Zijn vader wist wel raad. "Ik moest m'n kindje doden", vertelt moeder Jane. Ze weigerde. In plaats daarvan droeg ze zeven jaar lang haar zoon overal heen. Ook hier bracht Mukuru Promotion Center uitkomst. Gevas kreeg een rolstoel, krukken en enkele operaties aan zijn voeten. Hij leerde lopen en gaat nu naar school. Moeder Jane kreeg hulp om een groente- en fruithandeltje te beginnen. Voor Brian is Gevas een grote inspiratie, want Brian wil ook leren lopen. De grootste stap die Brian ooit hoopt te zetten is: de opleiding voor arts volgen.

Voor Brian is Gevas een grote inspiratie, want Brian wil ook leren lopen

> Dankzij een partnerorganisatie van het Liliane Fonds in Kenia krijgt Brian revalidatie, een rolstoel en onderwijs, want het verstand van Brian is messcherp. Schrijven? Doet hij met zijn voet, omdat zijn handen niet meewerken.

FOTO'S: MONA VAN DEN BERG

Het Liliane Fonds in 2022

WAAR ACTIEF

	LATIJS-AMERIKA	AFRIKA	AZIË	TOTAAL
Aantal landen	3	17	5	25
Aantal partnerorganisaties	44	303	190	537
Aantal kinderen	ca. 1500	ca. 30.000	ca. 18.500	ca. 50.000

ACTIEF MET SPO

ACTIEF ZONDER SPO

LATIJS-AMERIKA

Bolivia
Guatemala
Nicaragua

AFRIKA

Benin
Burkina Faso
Burundi
Congo (D.Rep.)
Ethiopië
Kameroen
Kenia
Nigeria
Oeganda
Rwanda
Sierra Leone

Tanzania

Togo
Tsjaad
Zambia
Zimbabwe
Zuid-Soedan

AZIË

Bangladesh
Filippijnen
India
Indonesië
Vietnam

ONS BEREIK BETER IN KAART

In 2022 hebben we de wijze waarop we ons bereik meten aangepast. Naast het directe bereik van kinderen en jongeren met een handicap die holistische hulp op maat krijgen, leggen we nu ook ons indirecte bereik vast. Via het trainen van zorgmedewerkers, leraren, ouders of therapeuten bereiken we nog veel meer volwassenen en kinderen.

Volgens onze vernieuwde, verifieerbare rapportagemethode steunden we in 2022 **50.000 kinderen** direct via onze partnerorganisaties. Dit getal is lager dan vorig jaar, omdat we de afgelopen jaren ervoor gekozen hebben om een deel van de middelen in te zetten voor het toegankelijk maken van de omgeving voor kinderen met een handicap. Hier profiteren nog veel meer kinderen en mensen met een beperking van dan alleen de kinderen die wij direct bereiken met hulp

op maat. In 2022 bereikten we naast kinderen **9.500 andere projectparticipanten**, zoals zorgmedewerkers, leraren, ambtenaren, therapeuten en ouders.

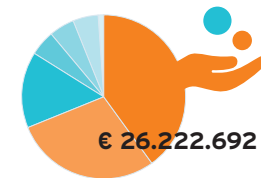
INDIRECT BEREIK

In 2022 profiteerden indirect ongeveer **66.000 ouders¹** en verzorgers¹ van het feit dat hun kinderen werden ondersteund. Doordat kinderen met een beperking de ondersteuning krijgen die zij verdienen, gaat het hele gezin erop vooruit: zij krijgen nu meer de handen vrij om aan een zelfstandig bestaan en eigen inkomen te werken. Bovendien bereikten onze partners daarnaast nog eens ruim **48.000 mensen**, lokale leiders, burens en geïnteresseerden met voorlichtingsactiviteiten. In het komende jaar zetten we de ontwikkeling van het meten van de resultaten en het bereik voort.

¹ Berekend met de aanname dat niet ieder kind twee ouders zal hebben.

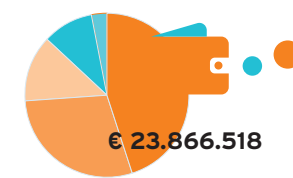
FINANCIËN

OPBRENGSTEN 2022

- 40% Nalatschappen particulieren
- 29% Donaties en giften particulieren
- 15% Stichtingen en vermogensfondsen
- 5% Verbonden organisaties zonder winststreven
- 5% Nationale Postcode Loterij
- 5% Subsidies overheden
- 1% Donaties bedrijven

BESTEDINGEN 2022

- 45% Besteding binnen jaarplannen
- 29% Besteding extra aanvragen
- 13% Wervingskosten
- 10% Voorlichting
- 3% Beheer en administratie

84,6% Besteed binnen doelstelling, zie volledige jaarrekening op pagina 79 en 80 voor toelichting.

TOTALE DIRECTE BEREIK 59.500

In totaal bereikten we bijna **60.000 mensen met onze projecten, ten behoeve van een inclusieve samenleving, waaronder 50.000 kinderen met een handicap in de armste gebieden van de wereld.**

1.200 gezondheidswerkers (verplegers, therapeuten, CBR-werkers) werden getraind in gezinsgerichte revalidatie, vroege identificatie en vroege speltherapie, of seksueel reproductieve rechten

3.600 onderwijzers werden getraind in inclusief onderwijs, gebarentaal of het geven van seksuele voorlichting

4.700 ouders zijn getraind in de verzorging en het begeleiden van hun kinderen, bij thuis-oefeningen of de begeleiding naar school

50.000 kinderen ontvingen holistische hulp op maat

Zo werken we aan een inclusieve samenleving waarin uiteindelijk alle kinderen met een handicap volwaardig kunnen meedoen.

Liliane Fonds

“Ze zeggen dat er een dorp nodig is om een kind op te voeden. Maar als je kind een handicap heeft, dan sta je er alleen voor.”

Dit is een veelzeggende hartenkreet van een moeder van een kind met een beperking. Eentje die we vaker horen, want veel ouders van deze kinderen voelen zich alleen, schamen zich en weten niet waar ze terecht kunnen voor ondersteuning en hulp. In Zambia werken we, samen met onze lokale partners, aan een antwoord voor deze ouders. Met het 4-jarige programma ZECREP (Zambian Enhanced CBR Response Program) verbeteren we structureel de kwaliteit van leven van kinderen met een beperking én hun families. We brengen ouders met elkaar in contact en geven trainingen en voorlichting. Voor veel ouders doorbraken we zo het gevoel dat ze er alleen voor stonden. “Ik was een van diegenen die zijn kind in huis hield. Nu kan ik mijn kind buiten brengen. Ik dacht dat ik de enige was”, vertelde een van de deelnemende ouders. FOTO: ANGELIQUE KESTER

Onze strategische partnerorganisaties in 2022

In elk land waar we actief zijn, werken we op gelijkwaardige basis met strategische partnerorganisaties (SPO's). Zij zijn verantwoordelijk voor de opstelling en uitvoering van de programma's en wij volgen de voortgang op de voet.

AFRIKA

LAND	SPO
BENIN	Service des Soeurs pour la Promotion Humaine/ OCPSP www.ssph-ocpsp.org
BURKINA FASO	Organisation Dupont pour le Développement Social www.oddsburkina.org
BURUNDI	Union des Personnes Handicapées du Burundi www.uphb.bi
DR CONGO	Association pour la Promotion et la Protection Sociale des Vulnérables en RDC
ETHIOPIË	Cheshire Services Ethiopia www.cheshireservicesethiopia.org
KAMEROEN	Cameroon Baptist Convention Health Services www.cbchealthservices.org
KENIA	Cheshire Disability Services Kenya www.cheshiredisabilityservices.org
NIGERIA	The Leprosy Mission Nigeria (TLMN) www.leprosymissionnig.org
OEGANDA	Katalemwa Cheshire Home for Rehabilitation www.katalemwacheshire.org
RWANDA	National Union of Disabilities' Organisations of Rwanda www.nudor.org
SIERRA LEONE	One Family People www.onefamilypeople.org
TANZANIA	Karagwe CBR Programs www.kcbrp.or.tz
TOGO	Fédération Togolaise des Associations de Personnes Handicapées
ZAMBIA	Cheshire Homes Zambia Society www.cheshirehomessocietyzambia.org
ZIMBABWE	Tussenjaar; geen SPO
ZUID-SOEDAN	Episcopal Church of South Sudan www.southsudan.anglican.org

- In **Tsjaad** werken we niet met een SPO. We financieren er een programma van een partner met een eigen revalidatiecentrum.
- In **Zimbabwe** is het contract met de SPO niet verlengd en heeft het Liliane Fonds het contractmanagement tijdelijk voor zijn rekening genomen, zodat het programma van de lokale partners gewoon door kon gaan. In de tussentijd is gezocht naar een geschikte nieuwe SPO die met ingang van januari 2023 van start is gegaan.

AZIË

LAND	SPO
BANGLADESH	Tussenjaar; geen SPO
FILIPPIJNEN	NORFIL Foundation www.norfil.org
NOORD-INDIA	Jan Vikas Samiti www.janvikassamiti.org
ZUID-INDIA	Catholic Health Association of India www.chai-india.org
INDONESIË	Yayasan NLR Indonesia www.nlrindonesia.or.id
VIETNAM	Research Center for Inclusion www.rci-nlr.org

- In **Bangladesh** is het contract met de SPO niet verlengd en heeft het Liliane Fonds het contractmanagement tijdelijk voor zijn rekening genomen, zodat het programma van de lokale partners gewoon door kon gaan. In de tussentijd hebben we de SPO Centre for Disability in Development geselecteerd.
- De financiële ondersteuning voor de programma's van de strategische partners voor de regio **Zuid-India** en **Vietnam** is in 2021 volledig afgebouwd. De strategische partners blijven lid van ons netwerk en we werken samen op enkele thematische programma's.

LATIJS-AMERIKA

LAND	SPO
BOLIVIA	La Asociación Cruceña de Ayuda al Impedido www.acai.org.bo
NICARAGUA	La Asociación Los Pipitos www.lospipitos.org

- In **Guatemala** werken we zonder SPO en financieren we direct een netwerk van zeven samenwerkende partnerorganisaties. Het programma wordt aangestuurd en gecoördineerd door het Liliane Fonds in samenwerking met Christian Blind Mission (CBM).
- De voormalige strategische partners uit **Colombia** en **Peru** blijven lid van het LINC-netwerk. Als netwerk zijn ze zeer actief in het uitwisselen van kennis, opzetten van digitale leerevents, en gezamenlijke programma-ontwikkeling en fondsenwerving.

Lokale studenten doen onderzoek naar inclusief onderwijs 'Scholleiding als kampioen inclusiviteit'

In 2022 presenteerden studenten uit Kameroen, Sierra Leone en Zambia de resultaten van hun wetenschappelijk onderzoek naar inclusief onderwijs. Hun conclusie: een gedreven schoolleiding, een praktische aanpak en steun uit de omgeving maken het verschil.

Veel kinderen met een beperking gaan niet naar school. Soms gaan ze naar speciale scholen, vaak ver van huis, waardoor ze niet meedoen in hun eigen omgeving. Wat is nodig om gewone scholen toegankelijk te maken voor kinderen met een beperking? Deze vraag stond centraal in ons onderzoeksprogramma 'Breaking down Barriers', dat gericht is op het verbeteren van de effectiviteit van ons werk.

Scholleiding als rolmodel

In Kameroen, Sierra Leone en Zambia werd in kaart gebracht wat de succesfactoren en de belemmeringen zijn voor het geven van inclusief onderwijs. De studenten

concludeerden dat succesvolle scholen een directeur hebben die een 'kampioen in inclusief onderwijs' is. Al deze directeurs hebben een sterke persoonlijke motivatie om zich in te zetten voor integratie en een duidelijke visie op wat er praktisch moet gebeuren.

"Het gaat me gewoon aan het hart. Ik wil dat ook deze kinderen tot bloei kunnen komen. Het doet me zo'n pijn om te zien dat mensen die kinderen nog steeds verbergen, terwijl ze net als ieder ander mens onderwijs verdienen."

Mrs. Mumba, Head teacher,
Mchini Primary School, Zambia

> Onderzoeker Esther Kamaraa (tweede van rechts) ontmoet deskundigen en belanghebbenden op de Mchini Primary School in Zambia.
FOTO: CHSZ, ZAMBIA

> Een moeder vertelt aan onderzoeker Esther Kamaraa (rechts) dat dankzij de invloed van de schooldirecteur haar zoon nu naar school gaat FOTO: CHSZ, ZAMBIA

Praktische aanpak

Het schoolhoofd beslist over veranderingen en vernieuwingen. De 'kampioenen' zorgen voor externe fondsenwerving voor het toegankelijk maken van de school. Ze investeren in kennis en opleiding van leerkrachten, bijvoorbeeld in gebarentaal. Vanuit hun passie voor en kennis van het onderwerp weten de gedreven directeurs hoe belangrijk het gevoel van eigenwaarde en zelfvertrouwen is voor kinderen met een handicap. Daarom werken ze aan bewustwording bij leerkrachten, ouders en de gemeenschap, zodat ook zij leren denken in kansen.

"Als schoolhoofd heb ik de verantwoordelijkheid om onderwijs voor iedereen te garanderen. Als er iets fout gaat, vragen ze naar mij, de verantwoordelijke functionaris."

Mrs. Mumba, Head teacher,
Mchini Primary School, Zambia

> Meer weten?
Scan de QR-code.

> Esther is blij met haar nieuwe beenprothese.
FOTO: NUDOR, RWANDA

> De nieuwe orthopedische werkplaats van de Universiteit van Rwanda. FOTO: NUDOR, RWANDA

RESULTAAT

Kwaliteitsverbetering

Met Livit, NUDOR, HVP Gatagara en de Universiteit van Rwanda werken we sinds 2019 aan het moderniseren van de orthopedische zorg. Dat bestaat onder andere uit het moderniseren van de orthopedische werkplaats en het verbeteren van de orthopedische vakopleiding aan de Universiteit van Rwanda.

Resultaten:

- 6 'Train de Trainers'-sessies afgerond
- 12 lokale vakmensen opgeleid
- 60 protheses opgeleverd
- Training-werkplaats Universiteit van Rwanda gemoderniseerd
- Meer leveranciers toegelaten door de overheid om belastingvrij materialen en onderdelen aan te leveren, zodat er meer en gevarieerd aanbod is
- Kosten orthopedische zorg opgenomen in zorgverzekering

> Benieuwd?
Scan de
QR-code.

Lobby-succes in Rwanda Revalidatiezorg opgenomen in volksverzekering Rwanda

In Rwanda hebben veel kinderen en jongeren een prothese of orthese nodig. Deze hulpmiddelen, zoals een kunstbeen of een brace, zijn kostbaar en worden niet vergoed door een verzekering. Daar komt bij dat op veel plekken in Rwanda nog verouderde technieken gebruikt worden om protheses te maken. Hierdoor sluiten protheses niet goed aan en veroorzaken ze wondjes en ontstekingen. Er valt dus veel te winnen binnen de orthopedische zorg in Rwanda.

Samen met de Nederlandse orthopedisch specialist Livit, NUDOR, onze strategische partner in Rwanda, het revalidatiecentrum HVP Gatagara en de Universiteit van Rwanda zijn we een traject gestart om de overheid ervan te overtuigen dat protheses opgenomen moeten worden in de Rwandese volksverzekering. NUDOR nam hierbij het voortouw. De lobby was succesvol. In 2022 is medische zorg die geleverd wordt door gespecialiseerde revalidatie en orthopedische ziekenhuizen opgenomen in de CBHI-verzekering (Community Based Health Insurance). Dat betekent dat de allerarmsten vrijwel niets hoeven bij te dragen aan een nieuwe prothese en dat de zorg die onder andere HVP Gatagara verleent voortaan wordt vergoed. Goed nieuws, want hoe toegankelijker de zorg, hoe meer kinderen en jongeren daarvan profiteren.

Make Way in Oeganda Joseph brengt hoop

Effectieve belangenbehartiging

Iedereen moet in staat zijn weloverwogen beslissingen te nemen over relaties, lichaam, gezinsplanning, seksualiteit en welzijn. Ook heeft iedereen recht op toegang tot anticonceptie, seksuele voorlichting en pre- en postnatale zorg. Dat is extra belangrijk voor jongeren met een beperking, want zij lopen meer risico op seksueel misbruik. In het programma Make Way werken we aan effectieve belangenbehartiging op het gebied van seksuele en reproductieve gezondheidsrechten (SRGR) voor kwetsbare jongeren. We versterken hun lobby-capaciteiten, zodat deze jongeren toegang krijgen tot de juiste informatie en leren op te komen voor hun rechten.

> Medewerkers van Philomera Hope Foundation geven voorlichting en beantwoorden vragen rondom seksuele en reproductieve gezondheid en rechten van leerlingen en leerkrachten.

> Philomera Hope Foundation geeft informatie over en verstrekt voorbehoedsmiddelen.

Philomera Hope Foundation is een van de partners die betrokken is bij het Make Way programma in Oeganda. Philomera Hope Foundation werkt in het Kalangala-district in het Victoriameer. Het district bestaat uit 84 moeilijk bereikbare eilanden, waar mensen in armoede leven.

Andere tijden

Philomera Hope Foundation is opgericht door Joseph Kayiira. Toen hij terugkwam van zijn studie in de stad, zag hij dat de tijd in zijn geboortedorp had stilgestaan. Tegelijkertijd was alles anders. Veel van zijn leeftijdgenoten hadden ongewenst en te vroeg kinderen gekregen, waren besmet met hiv, of hadden tuberculose. Joseph besloot de eilandbewoners voorlichting te geven over bijvoorbeeld het gebruik van voorbehoedsmiddelen, of waar je terecht kunt na misbruik. Zijn stichting zet zich ook in voor de rechten van mensen met een beperking en betreft hen bij het toegankelijk maken van seksuele en reproductieve gezondheidszorg.

Acties hebben effect

Tijdens '16 Days of Activism' (25 november t/m 10 december) wordt wereldwijd aandacht gevraagd voor de problematiek rondom seksueel en gender gerelateerd geweld. Philomera Hope Foundation organiseerde, samen met andere partners, het Youth Action Baraza 2022. 500 jongeren met een beperking deelden hun ervaringen rondom seksuele gezondheid en misbruik. Ze bespraken verschillende onderwerpen die invloed hebben op hun welzijn. Samen met lokale autoriteiten keken ze hoe ze gezamenlijk kunnen werken aan een inclusievere toekomst. Met succes: het belang om de wensen en behoeften van mensen met een beperking mee te nemen bij het organiseren van zorg en het voorzien van informatie staat nu hoog op de agenda. Zo is er weer een stap gezet in het voor iedereen bereikbaar maken van goede zorg en informatie.

> Foto rechtsboven: Het kantoor van Philomera Hope Foundation in Kalangala, Oeganda.
Foto rechtsonder: Joseph Kayiira doorkruist dagelijks het Kalangala-district in het Victoriameer, dat bestaat uit 84 moeilijk bereikbare eilanden.

> In december 2022 ontving Joseph een nationale prijs voor het verdedigen van de rechten van de mens.

Nationale erkenning voor Joseph

Joseph zet zich dag en nacht in voor de rechten van kwetsbare jongeren, zoals kinderen en jongeren met een beperking. Dit is ook in de rest van Oeganda niet onopgemerkt gebleven. In december 2022 ontving hij een nationale prijs voor het verdedigen van de rechten van de mens. Deze prijs wordt jaarlijks uitgereikt door de Nederlandse Ambassade in Kampala, de National Coalition of Human Rights Defenders, Civil Rights Defenders en UNHCR. Joseph is blij met de erkenning en blijft vechten voor de rechten van kwetsbare jongeren.

> Brandon speelt buiten in zijn nieuwe aangepaste rolstoel.

Brandon weet wel waar zijn pad hem uiteindelijk naartoe gaat leiden: later wil hij politieagent worden.

HET VERHAAL VAN BRANDON

Kansrijke start voor Brandon

De eerste 1.000 dagen van je leven bepalen voor een belangrijk deel de richting van je verdere levensloop. Voor kinderen als Brandon (7) uit Guatemala is het cruciaal om zo vroeg mogelijk de juiste steun te ontvangen. Want hoe eerder een behandeltraject start, hoe groter de winst die behaald kan worden.

Steun op maat

Brandon is geboren met spina bifida, ook wel een 'open ruggetje' genoemd, een aandoening

die vroeg in de zwangerschap ontstaat. Daardoor heeft hij hydrocefalus, ofwel een 'waterhoofd', een teveel aan hersenvocht. Brandon was nog maar 8 dagen oud toen hij voor het eerst werd geopereerd aan zijn rug. Toen hij een jaar oud was, werd een drain geplaatst voor het teveel aan hersenvocht. Onze lokale partnerorganisatie Rompiendo Límites zorgt ervoor dat Brandon de gespecialiseerde medische zorg krijgt die hij nodig heeft. Kinderen met spina bifida hebben vaak last van incontinentie. Dat leidt niet

> Brandon krijgt les om te leren omgaan met zijn nieuwe rolstoel.

alleen tot veel schaamte en uitsluiting, maar kan ook leiden tot medische complicaties. Zijn ouders kregen training en de middelen om hun zoon zelf thuis te kunnen katheteriseren. Brandon heeft nu meer controle over zijn eigen lichaam en kan makkelijker het huis uit.

Stappen vooruit

Gaandeweg leerde Brandon zich, zittend op de grond, toch wat te verplaatsen. Dat geschuur over de harde grond zorgde niet alleen voor schaafwonden, maar ook voor veel frustratie en verdriet bij Brandon en zijn ouders. Rompiendo Límites vond een passende oplossing: een speciale, comfortabele rolstoel die eenvoudig aan te passen is aan de opgroeiende Brandon. Dankzij de gerichte steun is Brandons kwaliteit van leven enorm verbeterd.

Brandon geniet ervan dat zijn wereld steeds groter wordt, bijvoorbeeld wanneer hij met zijn vader naar de winkel gaat. Nu zijn leven eindelijk stabiel is, kan Brandon echt vooruit op zijn levenspad. De eerste stappen heeft hij gezet op de kleuterschool. Brandon weet wel waar zijn pad hem uiteindelijk naartoe gaat leiden: later wil hij politieagent worden.

Voordat Brandon een rolstoel had, kon hij zich alleen bewegen door thuis over de grond te schuiven.

FOTO'S: ASOCIACIÓN ROMPIENDO LÍMITES, GUATEMALA

**Huggo straalt als
Ritha op bezoek
komt**

› Als vrijwilliger van onze partnerorganisatie Sisters of Our Lady of Kilimanjaro in Tanzania bezoekt Ritha gezinnen met kinderen met een handicap thuis. Zoals Huggo (24) en zijn moeder Yasinta. Huggo heeft het syndroom van Down en een verlamd been. Ritha houdt tijdens haar bezoeken een oogje in het zeil, doet oefeningen met Huggo en luistert naar de zorgen van ouders en verzorgers. Ze is een onmisbare schakel in onze keten en geniet van haar werk.

FOTO: JAN-JOSEPH STOK

3 | Zo werken wij in Nederland

Onze Supporters

Bijzonder dankbaar zijn we voor de steun van zowel onze particuliere donateurs als onze institutionele donoren, bedrijvenpartners en vermogensfondsen. Deze steun maakt het mogelijk dat we kinderen met een handicap in de armste gebieden kunnen ondersteunen en dat we op kunnen komen voor hun rechten. Bij alles wat we doen, willen we al onze supporters en donateurs zo veel mogelijk betrekken op een manier die bij hen past. Een greep uit onze meest opvallende activiteiten in 2022:

In 2021 zijn we gestart met het Liliane Fonds Panel. De leden denken mee over en geven hun visie op vraagstukken uit onze organisatie, bijvoorbeeld het ontwikkelen van een nieuwe merkcampagne. In de afgelopen jaren schitterde Sempeta, de jongen die dokter wil worden, in onze tv- en radio-campagnes. In 2022 hebben we samen met een aantal donateurs ons merkverhaal besproken als onderdeel van het ontwikkelen van een nieuwe campagne die we in 2023 lanceren. Daarnaast is onder andere het Jaarverslag onder de loep genomen. Aan dit onderzoek namen ook bedrijven, stichtingen en grote gevers deel. In totaal kreeg het Jaarverslag een prachtig rapportcijfer: een 8,2!

Gouden boekje in gebarentaal

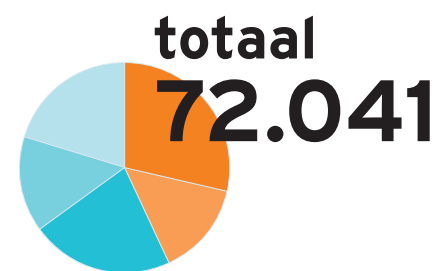
Op de Internationale Dag van Gebarentalen, 23 september, ging een bijzondere film in première: 'Ethny praat met haar handen'. Dit is de verfilming in gebarentaal van het gelijknamige Gouden Boekje, geschreven door Annemarie Haverkamp en met illustraties van Emanuel Wiemans. De film is, in samenwerking met Kentalis, volledig door dove mensen gerealiseerd. Achttien scholen van Kentalis, Auris en Viertaal keken op 23 september gezamenlijk naar de film. De volgende dag waren we aanwezig op het Gebarenfestival in Vleuten. Daar vertelde Bea Bouwmeester uit de film het verhaal van Ethny live in gebarentaal. Als verrassing kwam de blauwe beer mee.

> Kinderen volgen vol aandacht het verhaal van Ethny in gebarentaal. FOTO: GEBARENFESTIVAL

Donateurs

We kunnen ons werk alleen blijven doen dankzij onze vele betrokken donateurs. In 2022 droegen in totaal 72.041 particuliere donateurs bij aan de financiering van projecten en programma's in de landen waar we werken. Een resultaat waar we trots en dankbaar voor zijn. We verwelkomden bijna 4.000 nieuwe maandelijkse donateurs en ruim 16.000 donateurs droegen bij met een eenmalige gift. Vergeleken met 2021 is het totaal aantal particuliere donateurs gedaald met 9%. De werving van nieuwe donateurs was het afgelopen jaar moeilijker dan voorheen, met name door personeels-tekorten bij onze wervingsbureaus, stijgende kosten en inflatie. Nederig maakt het bedrag dat mensen ons hebben nagelaten via hun testament. In 2022 ontvingen we meer dan € 10 miljoen uit nalatenschappen: een substantiële bijdrage aan het verbeteren van de levenskwaliteit en toekomstkansen van kinderen en jongeren met een beperking in ontwikkelingslanden.

- tot 5 jaar donateur > 28,6%
- tot 10 jaar donateur > 14,6%
- tot 15 jaar donateur > 22,0%
- tot 20 jaar donateur > 14,8%
- langer dan 20 jaar donateur > 20,0%

Een speciale special

Bij dagblad Trouw verscheen op 3 december, Internationale dag van Mensen met een Handicap, een special over het Liliane Fonds, met de titel 'Vol verlangen'. Het thema was 'vroeg herkenning': hoe eerder kinderen geholpen worden, hoe groter de kans op een volwaardig leven. Voor deze special werkten we nauw samen met onze Filipijnse strategische partnerorganisatie NORFIL en haar partners. Nieuwsgierig?

> **Nieuwsgierig?**
Scan de QR-code en lees de special online.

> *Vrijwilligster Andrien arriveert bij de Beekmanschool in 's-Hertogenbosch om een gastles te geven.*

FOTO: LILIANE FONDS

Ons verhaal delen ...

ONDANKS gedeeltelijke coronabeperkingen hebben onze vrijwilligers voor ruim 2.000 leerlingen uit het basis- en voortgezet onderwijs een gastles verzorgd over het werk van het Liliane Fonds.

> *Laura Honders, Saskia Hüsken, Sofka Trajcevska en Esther Kamaara gaven workshops tijdens het Partos Innovation Festival te Amsterdam.* FOTO: LILIANE FONDS

In gesprek op locatie

Dit jaar hebben we twee bijeenkomsten georganiseerd: op 17 juni in het Van Abbe Museum in Eindhoven en op 16 september in Museum Broekerveiling in Broek op Langedijk. Donateurs met hun introducés kregen een informatief programma over het werk van het Liliane Fonds, de behaalde resultaten en nieuwe ontwikkelingen. Onze medewerkers deelden boeiende verhalen over ons werk, wat we bereikt hebben en ze beantwoordden vragen. Een notaris gaf uitleg over schenken met belastingvoordeel en geven via het testament. Mede naar aanleiding hiervan hebben 68 mensen in 2022 toegezegd ons op te nemen in hun testament, waar we bijzonder dankbaar voor zijn.

Een aantal medewerkers heeft gastcolleges verzorgd, onder andere bij het Koninklijk Instituut voor de Tropen in Amsterdam. Tijdens het Partos Innovation Festival gaven we twee workshops. Eén workshop over hoe academici en mensen uit de praktijk effectief samen kunnen werken, met als voorbeeld 'Breaking down Barriers', zie pagina 24. Vanuit Make Way-programma, zie pagina 28, gaven we een workshop over hoe een intersectionele aanpak bijdraagt aan het verbeteren van toegang tot seksuele en reproductieve informatie en diensten. Dit was inclusief een onlinebijdrage van twee jongeren uit Kenia en Oeganda die deelnemen aan de 'youth panels' van Make Way.

Werken voor het Liliane Fonds

"Met ons werk hebben we écht impact"

Chiara Beltramini en Alodia Santos zijn het erover eens: "Het is zo belangrijk waar je wiegje heeft gestaan. Dat bepaalt de kansen die je krijgt in het leven." Het werk dat zij doen voor het Liliane Fonds bevestigt dat steeds weer. "Elk kind dat in een programma kan worden opgenomen en daardoor weer een toekomst heeft, is er één. Dan zie je dat ons werk écht impact heeft!"

De Filipijnse *Alodia Santos* zag in haar jeugd de ongelijkheid door de lage inkomens: "Kansen maken echt het verschil voor kinderen." Alodia studeerde

Development Studies en werkte met kleine, Filipijnse NGO's. Ze deed de communicatie voor een sociale actiegroep, die zich hard maakte voor betere omstandigheden voor de gemeenschap.

Omzien naar elkaar

Chiara Beltramini komt uit Italië. "Wat ik wilde worden later? Ballerina, net als zo veel meisjes! Maar ik studeerde

Communicatiewetenschappen in Milaan. Mijn scriptie ging over de communicatie van Unicef Italië. Daar werd het zaadje voor mijn huidige loopbaan geplant."

Van vrijwilliger naar vaste kracht

In 2005 begon Chiara als vrijwilliger bij het Liliane Fonds. Ze woonde inmiddels met haar Nederlandse vriend in 's-Hertogenbosch. "Ik kende het Liliane Fonds van de televisiecampagnes en kwam weleens langs het kantoor. Ik volgde hun werk en hield de vacatures op de website goed in de gaten." Chiara is nu al 17 jaar een vaste kracht van het Liliane Fonds. Van vrijwilliger op de afdeling Communicatie en Fondsenwerving werd ze communicatiespecialist media.

> *In 2022 bezocht Chiara de Filipijnen. Daar ontmoette ze Francis (3), een vrolijke peuter met het syndroom van Down.*

FOTO: TIMO VORSTENBOSCH

> Om kennis te maken met onze manier van werken bezocht Alodia samen met Cecilia Mutava, de CEO van Cheshire Disability Services in Kenya (CDSK), St. Benedict's Center for Children and Youth with Disabilities in Mathare, Nairobi, Kenia. FOTO: CDSK, KENIA

"Ik sta de pers te woord en ben onder andere verantwoordelijk voor mediaprojecten, zoals televisieprogramma's en journalistieke producties."

Iedereen hetzelfde doel

Alodia kwam in 2006 voor het eerst naar Nederland. In 2020 vestigde ze zich hier met haar Nederlandse man. Sinds november 2022 werkt Alodia bij het Liliane Fonds. Met onze lokale partners 'aan het front' ontwikkelt ze programma's, monitort de voortgang en werkt aan het verbeteren van de resultaten. "In mijn tweede week ging ik al naar Kenia. Daar zag ik hoe het Liliane Fonds werkt: samen met lokale partners zetten we in op langetermijnverbetering. Ken je de uitspraak: 'Geef iemand vis en hij heeft een dag te eten. Leer iemand vissen en hij kan voor zichzelf zorgen'? Wij gaan een stap verder en willen het systeem veranderen, zodat kinderen nu en in de toekomst de juiste ondersteuning krijgen. Fantastisch om met elkaar aan hetzelfde doel te werken!"

Elke werkdag zinvol bezig

Waarom ze zo op hun plaats zijn bij het Liliane Fonds? Ook hierover zijn Chiara en Alodia het eens: "Dat je écht iets kunt veranderen, voor een kind met een beperking, zijn ouders en de gemeenschap. En misschien zelfs voor het land." Chiara vertelt: "In 2018 waren we in Oeganda voor Tijd voor MAX, toen Shanita op ons pad kwam. Door een niet-aangeboren

"Soms vraag je je achter je bureau af wat de impact van je werk nu echt is. Tijdens onze bezoeken zien we met eigen ogen dat we echt het verschil maken voor deze kinderen."

hersenenbeschadiging kon Shanita niet meer zelfstandig zitten, staan en lopen. Ze was ineens volledig afhankelijk van haar moeder, die zich geen raad meer wist. Na ons bezoek werd Shanita opgenomen in het programma van onze partnerorganisatie, kreeg fysiotherapie en medicijnen. Nu, vier jaar later, loopt Shanita en gaat ze naar school. Ze doet nu echt mee!"

Alodia vult aan: "Kinderen met een beperking zijn kwetsbaar, worden vaak niet begrepen. Het geeft enorm veel voldoening als we een kind kunnen helpen. Soms vraag je je achter je bureau af wat de impact van je werk nu echt is. Tijdens onze bezoeken zien we met eigen ogen dat we echt het verschil maken voor deze kinderen. Elke dag hier is zinvol besteed!"

> Nieuwsgierig? Scan de QR-code en lees het verhaal van Shanita.

Samenwerkingsverbanden

We werken samen met uiteenlopende organisaties die zich, elk op eigen wijze, met ons willen inzetten voor mensen met een beperking of voor kwetsbare kinderen. In onze samenwerkingsverbanden streven we ernaar dat beide partijen er voordeel bij hebben.

Een greep uit de organisaties waar we in 2022 mee samenwerkten:

ONTWIKKELINGSORGANISATIES

- In de landen waar we actief zijn, werken we zo veel mogelijk samen met andere internationale organisaties die zich bezighouden met de situatie van kinderen met een beperking, bijvoorbeeld **Enablement, Christian Blind Mission (CBM), Humanity & Inclusion** en het netwerk van **Leonard Cheshire Disability**.
- Het Liliane Fonds is een van de partners in het **Make Way** programma. Samen met **Wemos, VSO, Akina Mama wa Africa,**

Forum for African Women Educationalists, en **The Circle of Concerned African Women Theologians Kenya** werken we aan het toegankelijk maken van seksuele en reproductieve gezondheid en rechten voor kwetsbare kinderen en jongeren in Ethiopië, Kenya, Oeganda, Rwanda en Zambia. Daarbij kijken we met een intersectionele blik. Dat wil zeggen dat we rekening houden met bijvoorbeeld vooroordelen, discriminatie en uitsluiting op het gebied van etniciteit, geslacht en sociale positie. Make Way wordt gefinancierd door het Ministerie van Buitenlandse Zaken. Zie pagina 83.

- Het Liliane Fonds is sturgroep lid van de Nederlandse coalitie van de **Global Campaign for Education (GCE-NL)**, het grootste wereldwijde netwerk dat campagne voert voor het recht op onderwijs voor kinderen en jongeren in lage- en middeninkomenslanden. In deze coalitie neemt het Liliane Fonds zijn rol op om bij politici en beleidsmakers bewustwording en focus te creëren op 'inclusief onderwijs' in plaats van alleen 'onderwijs'.

> Na anderhalf jaar onlineoverleg, kwamen in april 2022 alle programmamanagers en landencoördinatoren van het Make Way-programma samen in Lusaka, Zambia, voor een terug- en vooruitblik op het werk. FOTO: WEMOS

Het Liliane Fonds is sinds 2000 een van de meerjarige partners van de Nationale Postcode Loterij. In 2022 was de hoogte van de bijdrage € 1.350.000,00. Die steun maakt een enorm verschil voor kinderen met een handicap. Ook als ze wonen op plekken zonder postcode, bijvoorbeeld in afgelegen regio's in India en de Filipijnen. Daar zijn meestal geen zorgprofessionals aanwezig. Dankzij de ontwikkeling van telerevalidatie werken gezondheidswerkers in afgelegen regio's samen met artsen of therapeuten in een stad. Via een onlineverbinding kijken die deskundigen van grote afstand mee naar de situatie van het kind en maken een behandelplan. Daarmee gaat de gezondheidswerker op locatie aan de slag. De voortgang wordt online bijgehouden en waar nodig aangepast. Op onze (Engelstalige) internationale website lilianefonds.org leest u meer over dit project.

> Dankzij telerevalidatie kan Luv (8) uit India nu staan en lopen zonder hulpmiddelen. CBR-facilitator Prakash bezoekt Luv 1x per week en filmt de vorderingen van Luv. De beelden deelt hij met de fysiotherapeut, die vervolgens aanwijzingen geeft voor verdere behandeling. FOTO: CHIARA BELTRAMINI

Dankzij de steun van de Nationale Postcode Loterij kunnen we projecten als deze blijven ontwikkelen en uitvoeren, samen met onze internationale partners. Via onze Nieuwsbrief informeren we onze achterban regelmatig over de ondersteuning door de Nationale Postcode Loterij.

- Het Liliane Fonds maakt sinds 2019 deel uit van het **CBR Global Network (CGN)**. Bij dit wereldwijde netwerk zijn organisaties aangesloten die zich inzetten voor de beschikbaarheid van 'Community Based Rehabilitation' (CBR). Door samen op te trekken kunnen we nog breder en internationaler werken aan het realiseren van onze doelstellingen.
- Het Liliane Fonds participeert actief in de **Dutch Coalition on Disability and Development (DCDD)**, een netwerk van organisaties die zich bezighouden met inclusie van mensen met een beperking in

ontwikkelingslanden. DCDD richt zich op het beïnvloeden van beleid (onder andere van de Nederlandse overheid en de Europese Commissie), met als doel dat beleid en uitvoering toegankelijker worden voor mensen met een beperking, bijvoorbeeld ten aanzien van noodhulp en werk en inkomen.

- Het Liliane Fonds is ook actief lid van het **International Disability and Development Consortium (IDDC)**, waarin organisaties van en voor mensen met een handicap uit meer dan honderd landen zijn vertegenwoordigd. Het doel is de volledige opname van mensen met een handicap in de samenleving.

MAATSCHAPPELIJKE PARTNERS

Het Liliane Fonds kan al jaren rekenen op een breed maatschappelijk draagvlak in Nederland. Ook in 2022 werkten we veel samen met bedrijven, stichtingen en vermogensfondsen. Hun betrokkenheid is erg belangrijk voor ons. Daarnaast ontvingen we de zeer gewaardeerde steun van scholen, verenigingen en liefdadigheidsorganisaties. In het bijzonder konden we het afgelopen jaar rekenen op de steun van de volgende maatschappelijke partners:

- Dankzij de **AFAS Foundation** brengen we in Kameroen met de Cameroon Baptist Convention Health Service (CBCHS) de revalidatiezorg naar een hoger niveau, via het project Zorgkompas. Samen garanderen we kwalitatief goede revalidatiezorg voor mensen met een handicap, in het bijzonder kinderen. Zie pagina 13.
- **Livit** is gespecialiseerd in orthopedische hulpmiddelen en is actief partner van het Liliane Fonds om de kwaliteit van orthopedische hulpmiddelen in heel Rwanda op een verantwoord niveau te krijgen door materiaal, kennis en expertise aan onze partner in Rwanda ter beschikking te stellen. Mede als gevolg van deze samenwerking is in 2022 gespecialiseerde revalidatiezorg opgenomen in de volksverzekering van Rwanda, zie pagina 27.
- De **Paul Foundation** ondersteunt al vele jaren projecten voor kinderen en jongeren met het syndroom van Down in Indonesië, Bangladesh en de Filipijnen. Inmiddels zijn al duizenden kinderen met het syndroom van Down beter geholpen en is voorlichting gegeven aan ouders, familie en burens. In 2022 heeft en gaat de **Paul Foundation** een driejarig project in de Filipijnen ondersteunen om binnen bestaande ziekenhuizen een aantal centra te ontwikkelen voor kinderen en jongeren met het Syndroom van Down.
- Samen met het **Nederlands kenniscentrum voor seksualiteit** en **Rutgers** werken we aan het programma 'Body Talk' in Vietnam, de Filipijnen en Indonesië. Dit programma is erop gericht om de seksuele en relationele vorming van kinderen en jongeren met een beperking te verbeteren, zie pagina 11.
- Verder werkten we in 2022 samen met onder meer **Sligro, Gaston Schul, Hansen Footcare, Summerfund, Claeren Risico-beheersers, NICA Recycle** en **Stichting Fokus Exploitatie**.

> Simran (10) uit India doet ondanks haar hersenbeschadiging gewoon mee op school. FOTO: CHIARA BELTRAMINI

> Dieu Merci kent het belang van een gedegen onderbouwing. Mede met onze steun ontwikkelde hij zich tot advocaat in DR Congo.

FOTO: CHIARA BELTRAMINI

SAMENWERKINGEN MET UNIVERSITEITEN EN ONDERWIJSINSTELLINGEN

Het Liliane Fonds zoekt actief de samenwerking met universiteiten. Het levert ons de wetenschappelijke onderbouwing op van de activiteiten die we financieren en ontwikkelen.

Sinds 2010 zijn we partner in het **'Advanced Master in International Development' programma (AMID)** van de Radboud Universiteit. Trainees van de postdoctorale opleiding AMID brengen voor het Liliane Fonds, naast een divers netwerk, actuele kennis mee op relevante onderwerpen, zoals armoede, ongelijkheid, inclusie, maar ook samenwerking met het bedrijfsleven en de overheid. Daarnaast werken we samen in het vierjarig leertraject 'Breaking down Barriers', zie pagina 24, scan de QR-code of kijk op de Engelstalige website barriersfree.org

Sinds 2020 werken we samen met **Radboud University Medical Center, Levy Mwanawasa Medical University (LMMU) Zambia** en onze partners in Zambia voor het ontwikkelen van een training rondom gezondheid van mensen met een verstandelijke beperking. Dit project loopt tot 2024.

In samenwerking met de **London School of Hygiene and Tropical Medicine** vormden we in 2020 en 2021 een consortium met lokale partners in Guatemala om de toegang tot hulpmiddelen voor mensen met een beperking te onderzoeken met ondersteuning van de Wereldgezondheidsorganisatie WHO. Het onderzoek is afgerond en het rapport is gedeeld met de WHO. Het Liliane Fonds heeft meegewerkt aan een artikel over de uitkomsten, dat in het voorjaar van 2022 is verschenen.

> Onderwijs is niet voor iedereen toegankelijk in Bangladesh. Het land is arm, veel mensen doen niet mee in de maatschappij. Het onderwijs heeft het moeilijk, er zijn weinig middelen beschikbaar. MIVA regelde een fietsbibliotheek waarmee een medewerker van onze lokale partnerorganisatie naar scholen gaat om voorlichting te geven.

FOTO: MIVA

4 | Onze organisatie

2022 is het eerste jaar van ons meerjarenbeleidsplan 2022-2025 'Groots denken, pragmatisch doen'. We hebben samen met onze partners al mooie resultaten bereikt, zoals meer projecten die erop zijn gericht om kinderen met een beperking vroeg in beeld te krijgen en hen en hun verzorgers meteen te ondersteunen.

> De herinrichting van ons kantoor zorgt voor een betere toegankelijkheid en maakt het geschikt voor hybride werken.

Ten tijde van de coronamaatregelen werd hybride werken de norm. Ook na het loslaten van de maatregelen zijn we hybride blijven werken. Een meerderheid van de medewerkers werkt nu ongeveer 50% van de tijd thuis. In 2022 hebben we ons kantoor en ICT-faciliteiten aangepast aan deze manier van werken.

anders leren kijken bij de werving en selectie van nieuwe collega's. Tijdens de herinrichting hebben we de toegankelijkheid van ons pand verbeterd, bijvoorbeeld door een hellingbaan naar ons podium te creëren in de aula en het kleurcontrast van de vloerbedekking en de muren te vergroten.

In 2022 ondertekenden we de charter 'Diversiteit in Bedrijf' van de SER. We willen dat iedereen, ongeacht beperking, leeftijd, gender, seksuele voorkeur en culturele achtergrond, zich bij ons thuis voelt.

Eén van de initiatieven om dat te bereiken, was een training *Selecteren zonder vooroordelen* voor alle leidinggevenden, zodat we

> De jaarverslagwerkgroep: Desiree van Kollenburg, Willie Houben en Erik van Grinsven (Laura Honders en Cees Pulles niet op de foto).

Onze mensen

Onze mensen vormen het kloppend hart van onze organisatie: met veel betrokkenheid zet iedereen zich in voor onze mooie missie. In 2021 scoorden we een 8,0 in het medewerkers-tevredenheidsonderzoek. Uit zo'n onderzoek komen ook altijd punten die beter kunnen, zoals het afdelingoverstijgend werken. In 2022 hebben we daaraan gewerkt en aan het behouden van talent voor onze organisatie.

Medewerkers vaste dienst

- Het gemiddelde aantal fte's over 2022 was 58,7, een stijging ten opzichte van vorig jaar, voornamelijk door ziekteverzuimvervangings en uitbreiding om de verhoogde ambitie in te kunnen vullen.
- De salarissen van de medewerkers worden vastgesteld op basis van functiegroepen. Elk functieprofiel wordt op basis van een aantal vaste criteria gewaardeerd en ingedeeld in een functiegroep.

- Het Liliane Fonds hanteert een branche-conforme beloning voor zijn medewerkers en heeft een eigen arbeidsvoorwaarden-regeling. Alle medewerkers van het Liliane Fonds zijn opgenomen in een pensioen-regeling, die is ondergebracht bij Pensioenfonds Zorg en Welzijn.
- Geen van de werknemers van het Liliane Fonds is buiten Nederland werkzaam.

Vrijwilligers

Bij het Liliane Fonds is een groot aantal vrijwilligers actief. Hun inzet en expertise zijn enorm waardevol voor de organisatie. Het is prachtig om te zien en te ervaren dat zij bereid zijn hun tijd te doneren om bij te dragen aan onze mooie missie. Eind 2022 waren er 24 bureauvrijwilligers, 34 regiovrijwilligers en 26 oproep-vrijwilligers actief. Zij zijn onderdeel van onze organisatie en dragen bij aan onze resultaten.

Bureauvrijwilligers Tineke en Aad

Elke dinsdagochtend klinkt de warme stem van **Aad** door ons kantoor. En dat al 12 jaar lang. Hij belt het ene notariskantoor na het andere, met de vraag of onze brochure over nalaten in de wachtkamer mag komen te liggen. Ruim 75% van de kantoren reageert positief. Dankzij dit vrijwilligerswerk zorgt hij dat meer mensen overwegen om het Liliane Fonds op te nemen in hun testament. Waarom hij dit doet? "Ik vind het belangrijk om bij te dragen aan een betere toekomst voor kinderen met een handicap. Daar besteed ik heel graag mijn beschikbare tijd aan."

> Aad van der Lans.
FOTO: TIMO
VORSTENBOSCH

Bij **Tineke** kunnen alle collega's van het Liliane Fonds al 20 jaar terecht met vragen over taal en voor het nakijken en corrigeren van teksten. Tineke: "Ik heb zelf een erg fijne jeugd gehad met hierbij alle kansen om naar school te gaan en te leren. Daar ben ik erg dankbaar voor, want daardoor heb ik prachtig werk mogen doen. Toen ik uiteindelijk met pensioen ging en mijn kinderen hun eigen leven gingen leiden, dacht ik 'er is nog zoveel meer in de wereld'. Ik ben bij het Liliane Fonds binnengestapt en hier werk ik na 20 jaar nog steeds. Ik voel mij écht een lid van het team."

> Tineke Rutten.
FOTO: LILIANE FONDS

Ambassadeurs

Onze ambassadeurs vragen, elk op hun eigen manier en vanuit hun specifieke achtergrond, aandacht voor de situatie van kinderen met een beperking in de armste landen van de wereld en voor het werk van het Liliane Fonds. Onze ambassadeurs in 2022 waren:

> Fedja van Huêt acteur

FOTO: JOHN VAN HAMOND

> Jetta Klijnsma Commissaris van de Koning in Drenthe

FOTO: MONA VAN DEN BERG

> Hoang zit in de 3e klas van de Nguyen Ba Ngoc-basischool en heeft een intellectuele beperking. Om toch goed mee te kunnen komen op school krijgt hij extra bijles in de Support Unit (Remedial teaching lokaal) van zijn school. Hier is hij bezig met een rekenopdracht.

FOTO: RCI VIETNAM

Processen en procedures

Integriteit

In 2022 hebben we diverse verbeteringen doorgevoerd in ons integriteitsbeleid, onder andere door de (klachten)regelingen te actualiseren en te verduidelijken en de onderlinge samenhang te verbeteren. Daarnaast hebben we, naast onze externe vertrouwenspersoon, in 2022 ook een interne vertrouwenspersoon aangesteld en getraind. Het allerbelangrijkste is om te voorkomen dat zich grensoverschrijdend gedrag voordoet. Als het zich onverhoopt toch voordoet, moet voor iedereen - medewerkers en vrijwilligers en externen - duidelijk zijn waar je terecht kunt om dit op een veilige en laagdrempelige manier te melden en te bespreken. Daarnaast moet je er ook van op aan kunnen dat wij er als organisatie op een serieuze en integere manier mee omgaan, én dat we (machts-) misbruik en wangedrag niet tolereren.

Preventie

Doel van ons integriteitsbeleid is om het integriteitsbewustzijn en het (moreel) verantwoord handelen van medewerkers te bevorderen en om daarmee medewerkers en ook mensen buiten onze organisatie te beschermen tegen misstappen en misstanden, en de garantie te bieden dat ieders rechten in het geval van integriteitsschendingen worden gerespecteerd.

Belangrijke pijler in dit beleid is preventie. Daarvoor hebben we een 'child safeguarding policy', werken we met een gedragscode (die iedere medewerker, iedere vrijwilliger en iedereen die we inhuren ondertekent) en vragen we in de werving- en selectieprocedure referenties op. Van iedereen die bij ons werkt, hebben we een VOG (Verklaring omtrent het Gedrag). Daarnaast organiseren we jaarlijks 'awareness sessies'. Het bespreekbaar maken van integer handelen en het zorgvuldig afwegen van de rechten en belangen van alle betrokkenen is van groot belang. Deelname aan één bijeenkomst per jaar is voor alle medewerkers verplicht. In 2022 zijn tijdens deze bijeenkomsten de vernieuwde regelingen besproken met medewerkers en hebben we met elkaar in groepen dilemma's besproken.

Zowel medewerkers als vrijwilligers van het Liliane Fonds en MIVA hebben toegang tot een externe onafhankelijke vertrouwenspersoon die gecertificeerd is. Om hier bekendheid aan te geven schrijft zij elk halfjaar een blog op ons intranet. We rapporteren het totaal aantal meldingen dat binnen een kalenderjaar is gedaan en maken geen onderscheid tussen de organisaties. In 2022 heeft de externe vertrouwenspersoon één (in 2021 geen) verzoek voor ondersteuning uit de totale organisatie ontvangen. Via de

> Glenn (18) uit de Filippijnen helpt zijn moeder in hun winkeltje aan huis waar ze maaltijden verkopen.

FOTO: LILIANE FONDS

externe vertrouwenspersoon kan ook een melding conform de klokkenluidersregeling worden gedaan. Hiervan is in 2022 geen gebruik gemaakt.

En als het dan toch gebeurt ...

Een tweede pijler van ons integriteitsbeleid is signalering en handhaving. Als je melding wilt doen van grensoverschrijdend gedrag, hoe doe je dat dan? En wat gebeurt er dan met je melding? MIVA en het Liliane Fonds hebben hiervoor drie regelingen: een algemene klachtenregeling, een klachtenregeling ongewenst gedrag en een klokkenluidersregeling. Deze regelingen zijn gepubliceerd op onze websites, inclusief een meldingsformulier. Meldingen kunnen ook via e-mail worden gedaan: integrityofficer@lilianefonds.nl. Algemene klachten kunnen worden ingediend bij voorlichting@lilianefonds.nl.

In 2022 zijn 41 kritische opmerkingen en klachten uit Nederland geregistreerd in relatie tot fondsenwerving. Deze opmerkingen of klachten gingen over de huis-aan-huiswerving of andere contactmomenten met (potentiële) donateurs. Alle meldingen konden worden afgehandeld met een toelichting, of een excuus en herstel van de fout. Wanneer het huis-aan-huiswerving betrof, werd de klacht ook gemeld aan het betreffende wervingsbureau en waar nodig toegezien op correcte opvolging of verbetering.

In 2022 hebben we één officiële melding gekregen over mogelijke fraude bij een van onze partnerorganisaties. Wij hebben de grondslag en juistheid van de aangevoerde klachten laten onderzoeken door een externe onafhankelijke partij samen met andere donoren. De uitkomsten van dit onderzoek en de adequate lokale opvolging hebben ertoe geleid dat het Liliane Fonds extra maatregelen heeft genomen bij deze partner.

Het Liliane Fonds heeft in 2022 geen interne klachten ontvangen. Ook de integriteitscommissie heeft in 2022 geen klachten ontvangen.

Beschermen van 'onze' kinderen

In het werken met kinderen met een beperking en hun ouders/verzorgers en begeleiders, hebben het Liliane Fonds en MIVA en hun partnerorganisaties een speciale verantwoordelijkheid om te zorgen voor een veilige omgeving waarin kinderen geen gevaar lopen op misbruik, mishandeling en geweld. Een omgeving waar hun rechten gerespecteerd worden en waarin snel en adequaat gehandeld wordt naar aanleiding van meldingen van misbruik, mishandeling en geweld.

In 2022 is een nieuw kindbeschermingsbeleid, oftewel 'child safeguarding'-beleid, voor het Liliane Fonds en MIVA ontwikkeld, als onderdeel van het integriteitsbeleid

In 2022 is een nieuw kindbeschermingsbeleid, oftewel 'child safeguarding'-beleid, voor het Liliane Fonds en MIVA ontwikkeld, als onderdeel van het integriteitsbeleid. In het 'child safeguarding'-beleid staat welke maatregelen we nemen om kinderen in onze programma's en activiteiten te beschermen en hoe meldingen gedaan kunnen worden. Ook onze partnerorganisaties hebben een 'child safeguarding'-beleid. Daarnaast hebben wij contractueel vastgelegd dat zij 'child safeguarding'-incidenten direct bij ons moeten melden, waarbij zij aangeven welke maatregelen er zijn genomen.

In 2022 zijn er 22 meldingen gedaan door onze strategische partnerorganisaties.

> Bahati (7) is geboren zonder armen. Hij heeft geleerd om met zijn voeten te schrijven en doet gewoon mee in de klas. FOTO: KCBRP TANZANIA

Deze meldingen betreffen verwaarlozing, onthouden van medische zorg, intimidatie en meerdere gevallen van (seksueel) geweld. De meeste zaken zijn niet veroorzaakt door de organisaties of de staf zelf, maar door familie of iemand anders in de gemeenschap. Bij twee gevallen is een medewerker van de partnerorganisatie wel betrokken als dader. Bij één casus ging het om seksuele intimidatie en is de medewerker van de partnerorganisatie ontslagen en bij de andere casus ging het om mishandeling en heeft de medewerker een waarschuwing gekregen, zijn er extra bewustwordingssessies gehouden met het

personeel en is het beleid aangescherpt. Naar aanleiding van bovenstaande heeft het Liliane Fonds beoordeeld dat er passende actie is ondernomen door de verantwoordelijke partnerorganisatie.

Om het 'child safeguarding'-beleid van de partnerorganisaties te verbeteren, hebben het Liliane Fonds en MIVA in 2022 (online) trainingen en verdiepende sessies georganiseerd waar ervaringen, casussen, uitdagingen en goede voorbeelden met elkaar gedeeld zijn. Dit werk wordt in 2023 voortgezet.

Risico- en kwaliteitsmanagement

Organisaties veranderen altijd, net als de wereld om ons heen. Daardoor ontstaan nieuwe risico's, of verandert de risico-inschatting. Ook in 2022 hebben we de jaarlijkse risicoanalyse uitgevoerd. Deze analyse vergroot het risicobewustzijn en helpt ons om tijdig en adequaat te reageren als de risico's zich daadwerkelijk voordoen. Mede als gevolg van de veranderende context zijn dit jaar diverse nieuwe risico's benoemd, waaronder oorlog in Europa, voedselcrisis en klimaatcrisis, inflatie, absorptievermogen van het netwerk en machtsverschuivingen in ontwikkelingssamenwerking.

De grootste risico's voor het Liliane Fonds vormen imagoschade, cybercrime, betrouwbaarheid van data, integriteit en reizigersveiligheid. Daarbij hebben we geconcludeerd dat we adequate beheersmaatregelen hebben. Waar nodig zijn stappen gezet om zowel in beleid als praktisch risico's nog verder te ondervangen.

Het Liliane Fonds is een CBF-Erkend Goed Doel en voldoet aan de normen van de Erkenningsregeling Goede Doelen. Het gaat hier onder andere om normen op het vlak van goed bestuur, het realiseren van de eigen doelstellingen, gemaakte kosten en transparante verantwoording. Andere kwaliteitsnormen die wij hanteren zijn:

- Richtlijn 650 Fondsenwervende instellingen;
- DDMA richtlijnen voor privacy;
- Richtlijnen voor de ANBI-status.

Monitoring lokale partners

Het Liliane Fonds schrijft de strategische partnerorganisaties niet voor hoe zij moeten werken. Wel zijn er minimale eisen waaraan zij moeten voldoen op het gebied van bedrijfsvoering, kennis en werkwijze. Dit monitoren we aan de hand van werkbezoeken, rapportages, auditrapporten en evaluaties. We sluiten een meerjarige partnerovereenkomst

af met de strategische partnerorganisatie, en daarbinnen jaarcontracten en contracten voor specifieke projecten. Deze zijn gebaseerd op een kritische beoordeling van de aanvragen en budgetten. De strategische partnerorganisatie doet hetzelfde met de partnerorganisaties. Gedurende het jaar bekijken we hoe elke strategische partnerorganisatie uitvoering geeft aan de doelstellingen van het programma.

We voeren eens in de paar jaar een organisatie-assessment uit, ontvangen standaard jaarlijks auditrapporten en hebben vaak contact met onze partners via telefoon, e-mail en videobellen.

In 2022 zijn zes assessments uitgevoerd, specifiek gericht op organisatie-aspecten van strategische partnerorganisaties. De strategische partnerorganisatie beoordeelt op haar beurt vooraf de kennis en vaardigheden van de uitvoerende partnerorganisaties. Ook zij worden gescreend op een aantal criteria en ze stellen, indien nodig, samen met de strategische partnerorganisatie een ontwikkelplan op. In Guatemala werken we rechtstreeks met partnerorganisaties en hebben we in 2022 bij geen van de zeven partners een assessment uitgevoerd.

Iedere strategische partnerorganisatie is verplicht de jaarrekening door een gecertificeerde accountant te laten controleren, aan de hand van door het Liliane Fonds opgestelde richtlijnen. De strategische partnerorganisatie bepaalt wanneer ook voor uitvoerende partnerorganisaties een externe accountantscontrole verplicht is. Alle samenwerkingsovereenkomsten tussen het Liliane Fonds en de strategische partnerorganisatie en tussen de strategische partnerorganisatie en de partnerorganisatie bevatten een paragraaf over onregelmatigheden en de te ondernemen stappen bij mogelijk misbruik van fondsen.

In Guatemala spreken lang niet alle dove mensen gebarentaal. Andy (12) leert de nieuwste gebaren via filmpjes op een tablet. Hij droomt ervan leraar gebarentaal of boekhouder te worden.

MVO

Het Liliane Fonds hecht aan een duurzame bedrijfsvoering en maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO). Dit is verankerd in de bedrijfsvoering van de organisatie door bijvoorbeeld het scheiden van afval, het inkopen van gecertificeerd papier, het stimuleren van reizen met openbaar vervoer etc. In 2022 is het energielabel van het pand significant verbeterd door spouwmuurisolatie toe te passen. Het pand was eerder al voorzien van zonnepanelen en andere energiebesparende maatregelen. Voor onze openbare tuin, die onderhouden wordt door vrijwilligers, gebruiken we een composthoop en water dat we opvangen in onze regentonnen.

Door het hybride werken is het aantal reisbewegingen voor woon-werkverkeer aanzienlijk verminderd. Daarnaast stimuleren we papierloos werken, wat zeker sinds het hybride werken heeft geleid tot minder papierverbruik.

Bij onze inkopen is naast prijs en kwaliteit ook altijd een criterium hoe de betreffende leverancier invulling geeft aan maatschappelijk verantwoord ondernemen. Zo hebben we in 2022 bij de herinrichting van het pand veel 'refurbished' meubilair aangeschaft en zijn de lampen van duurzaam materiaal gemaakt.

Ondernemingsraad

De Ondernemingsraad (OR) vertegenwoordigt de werknemers en vrijwilligers van het Liliane Fonds en MIVA. In 2022 bestond de OR uit zeven leden. De OR is onderling dertien keer bijeengewees. De Overleg Vergadering met de (interim) directeur-bestuurder heeft elf keer plaatsgevonden.

De OR heeft in 2022 in totaal zes adviesaanvragen en zeven instemmingsaanvragen behandeld. Daarnaast is een aantal onderwerpen zowel door de (interim)

Voor onze openbare tuin, die onderhouden wordt door vrijwilligers, gebruiken we een composthoop en water dat we opvangen in onze regentonnen.

directeur-bestuurder als door de OR geagendeerd.

Voor de OR is de overgang naar hybride werken een belangrijk onderwerp geweest. Het grootste deel van het jaar kon er weer op kantoor gewerkt worden, maar het kantoor was nog niet goed ingericht op hybride werken. In 2022 was de OR actief betrokken bij het gehele traject om het kantoor 'hybride proof' te maken.

In oktober is de nieuwe directeur-bestuurder aangesteld. De OR was betrokken bij de werving van de nieuwe directeur-bestuurder. Hij heeft gesprekken gevoerd met de laatste twee kandidaten en een advies gegeven aan de raad van toezicht over de selectie. De OR heeft positief geadviseerd m.b.t. het voorgenomen besluit tot aanstelling van de heer Erik Ackerman als directeur-bestuurder van het Liliane Fonds en MIVA.

Integriteit en child safeguarding stonden ook op de agenda van de OR en de directeur-bestuurder. De OR heeft ingestemd met het voorgenomen besluit tot aanstelling van een interne vertrouwenspersoon, met de aangepaste anti-fraude regeling én met een nieuwe klokkenluiders- en klachtenregeling voor Strategische Partner Organisaties. De OR is tevreden over zijn inbreng en de samenwerking met de (interim) directeur-bestuurder.

5 | Vooruitblik

Plannen en doelen 2023

De titel van ons meerjarenbeleidsplan 2022-2025 is 'Groots denken, pragmatisch doen'. In 2023 zetten de we ingeslagen weg voort, maar niet zonder te evalueren: **doen we de goede dingen en doen we de dingen goed? Het motto voor 2023 is 'Krachtig in kwetsbaarheid'. We hebben in de afgelopen ruim veertig jaren een sterke basis opgebouwd en zijn vastberaden om ons in te blijven zetten voor de meest kwetsbare: kinderen en jongeren met een beperking in de meest arme omstandigheden.**

Onze belangrijkste doelen voor 2023:

1. ACTUELER EN RELEVANTER

In de landen waar wij werken, leeft een toenemend aantal mensen in fragiele gebieden als gevolg van de effecten van klimaatveranderingen, conflicten en groeiende voedseltekorten. Wat betekent dit voor onze doelgroep en hoe passen we onze strategie en activiteiten zo aan dat hun belangen gewaarborgd blijven?

Lobby

In 2023 zullen we ons meer en vaker uitspreken en opkomen voor onze doelgroep. Samen met onze lokale partners stellen we een lobby-agenda op, zowel voor lobby in de landen waarin we werkzaam zijn als in Nederland. Daarbij zoeken we ook samenwerking met andere organisaties die onze missie delen.

> Frederic (7) uit Tanzania is geboren met een hersenbeschadiging. Nu hij groter wordt, heeft hij ook een grotere rolstoel nodig. Zijn moeder (links) kan die niet betalen, ze staat er alleen voor. Haar man liet haar in de steek toen hij merkte dat hun zoon een handicap heeft.

FOTO: JAN-JOSEPH STOK

'Shifting the power'

We willen meer gebruik maken van de expertise van onze partners in de verschillende besluitvormingsprocessen. We gaan onderzoeken welke verbeteringen we kunnen aanbrengen in ons beleid en de uitvoering daarvan, met als doel tot een adequate machtsverdeling te komen.

2. RESULTAATGERICHT EN INZICHT IN RESULTAAT

We willen beter inzicht hebben in wat we bereiken. Organisatiebreed om te sturen en in onze programma's om te leren en onze interventies te versterken. Uiteindelijk willen we zo veel mogelijk bereiken met de middelen die we hebben. Dat zijn we aan onszelf, onze donateurs en onze doelgroep verplicht.

Betrouwbare data

Naast ondersteuning van kinderen door middel van Community Based Rehabilitation (CBR), beogen we duurzame, systemische verbeteringen te bereiken voor kinderen met een beperking. We hebben vastgesteld dat (systeem)verbeteringen nodig zijn om de dataverzameling efficiënter te organiseren. Het resultaat dat we beogen, is dat onze data betrouwbaarder zijn en dat dataverzameling administratief minder belastend is voor zowel partners als voor het Liliane Fonds.

Samenwerken

Onze omgeving verandert voortdurend en daar passen we onze werkwijze op aan. We willen in meer landen een meerjaren-programma ontwikkelen en meer in netwerkverband werken, waarbij de verschillende rollen worden gelegd bij de organisaties die daartoe het best toe in staat zijn. In 2022 zijn de voorbereidingen gestart in Kenia en Oeganda. In 2023 breiden we dat uit naar nog vier landen. Daarbij maken we gebruik van de geleerde lessen en ontwikkelde werkmethode uit de pilot.

3. GOED WERKGEVERSCHAP

Onze organisatiedoelen bereiken we samen met onze medewerkers, inclusief vrijwilligers. Het aantrekken en behouden van talent is een speerpunt in deze uitdagende arbeidsmarkt. Onze positionering op de arbeidsmarkt gaan we versterken. We blijven scherp op passende primaire en secundaire arbeidsvoorwaarden en we willen meer gaan inzetten op sterke arbeidsmarktcommunicatie in lijn met onze kernwaarden.

Samen met onze vrijwilligers werken we aan een nieuwe vrijwilligersstrategie. We merken dat tijden veranderen en dat daardoor ook de vrijwilligers in de samenleving zich soms op een andere manier willen inzetten. Daarom zijn we eind 2022 gestart met het opstellen van een nieuwe vrijwilligersstrategie. In 2023 werken we dit samen met onze vrijwilligers verder uit.

Het motto voor 2023 is 'Krachtig in kwetsbaarheid'. We hebben in de afgelopen ruim veertig jaren een sterke basis opgebouwd en zijn vastberaden om ons in te blijven zetten voor de meest kwetsbaren: kinderen en jongeren met een beperking in de meest arme omstandigheden.

Meerjarenbegroting 2023-2025

(in euro)

	2023	2024	2025
BATEN			
Baten van particulieren	15.319.543	15.831.733	16.067.432
Baten van bedrijven	349.000	359.470	370.254
Baten van loterijorganisaties	1.350.000	2.350.000	1.350.000
Baten van subsidies van overheden	1.210.633	1.385.908	923.939
Baten van verbonden organisaties zonder winststreven	1.219.288	1.219.288	1.219.288
Baten van andere organisaties zonder winststreven	3.431.406	2.927.281	3.163.237
SOM DER BATEN	22.879.870	24.073.680	23.094.150

LASTEN			
Besteed aan doelstellingen			
Bestedingen binnen jaarplannen	11.117.269	11.108.266	11.149.299
Bestedingen extra aanvragen	6.160.653	6.544.182	5.199.623
Voorlichting	2.711.325	2.424.810	2.461.418
	19.989.247	20.077.258	18.810.340
Kosten werkorganisatie			
Wervingskosten	4.003.624	4.054.687	4.063.897
Kosten Beheer en administratie	631.945	628.315	644.860
	4.635.569	4.683.002	4.708.757
SOM DER LASTEN	24.624.816	24.760.259	23.519.097

Saldo voor financiële baten en lasten	-1.744.946	-686.580	-424.947
Saldo financiële baten en lasten	-20.000	-20.000	-20.000
SALDO BATEN EN LASTEN	-1.764.946	-706.580	-444.947

Saldobestemming (detail)			
Toevoeging (+)/onttrekking (-) aan:			
- Continuïteitsreserve	20.000	170.000	0
- Bestemmingsreserve programma-uitvoering	170.000	0	0
- Bestemmingsreserve strategie en beleid	-1.771.925	-735.141	-444.947
- Bestemmingsfondsen	-183.021	-141.439	0
	-1.764.946	-706.580	-444.947

De meerjarenbegroting wordt jaarlijks in december van het voorgaande boekjaar goedgekeurd door de raad van toezicht. Het uitgangspunt is om de continuïteitsreserve en bestemmingsreserve voor programma-uitvoering op peil te houden conform ons vermogensbeleid. Wel wordt rekening gehouden met onttrekkingen en toevoegingen aan bestemmingsfondsen en reserves. Daarbij gaan we uit van de prognose van de resultaten van het boekjaar bij het opstellen van de begroting en besteding van de reservestrategie en -beleid binnen 3 jaar.

6 | Verantwoording Bestuur en raad van toezicht

Bestuur

2022 was een bijzonder jaar waarin we afscheid namen van onze directeur-bestuurder Steven Berdenis van Berlekom. Ook namen we afscheid van onze interim-directeur Willy van der Luit. Aan beiden zijn we heel veel dank verschuldigd voor hun toegewijde betrokkenheid en bijdragen aan het Liliane Fonds en MIVA. Per 1 oktober verwelkomen we onze nieuwe directeur-bestuurder: Erik Ackerman.

directeur-bestuurder:
Erik Ackerman
ook directeur-bestuurder MIVA

Nevenfuncties:

- > Bestuurslid (penningmeester) van Partos, branchevereniging voor ontwikkelingssamenwerking
- > Voorzitter van het bestuur van stichting GroenLinks in de Europese Unie (tot eind 2022)

< Shahzad (6) uit India heeft het naar zijn zin op school, zeker tijdens het buitenspelen. FOTO: CHIARA BELTRAMINI

Algemeen

Governance

Het Liliane Fonds wordt bestuurd volgens het raad van toezicht-model. 'Bestuur, beleid en uitvoering' zijn gescheiden van 'toezicht'. De directeur-bestuurder en de raad van toezicht hebben verschillende taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden. Deze taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden zijn vastgelegd in de statuten en nader uitgewerkt in het Reglement van de raad van toezicht en het Bestuursreglement.

Directie: samenstelling en bevoegdheden

Stichting Liliane Fonds wordt bestuurd door een directeur-bestuurder. Deze directeur-bestuurder wordt door de raad van toezicht benoemd en is verantwoordelijk voor de dagelijkse leiding. Hierin laat de directeur-bestuurder zich bijstaan door de andere leden van het managementteam.

Raad van toezicht: samenstelling en bevoegdheden

De raad van toezicht bestaat uit ten minste vijf personen (in 2022 t/m mei uit zeven personen), die voor een periode van vier jaar worden benoemd. Zij kunnen eenmaal worden herbenoemd. De raad van toezicht houdt toezicht op de directie en de algemene gang van zaken binnen de stichting, zowel vooraf als achteraf.

Sinds 2018 vormen het Liliane Fonds en de stichting MIVA een personele unie: de directeur-bestuurder en afdelingsmanagers van het Liliane Fonds vervullen hun functies ook voor MIVA. De raden van toezicht van beide organisaties bestaan uit dezelfde voorzitter en leden.

Extern toezicht

Omdat het Liliane Fonds door het Centraal Bureau Fondsenwerving (CBF) erkend is als goed doel, wordt periodiek door dit bureau gecontroleerd en beoordeeld of het Liliane Fonds aan de eisen van de erkenning voldoet. Jaarlijks vindt ook een accountantscontrole bij het Liliane Fonds plaats. In 2022 is deze controle verricht door Dubois & Co Registeraccountants.

Codes en richtlijnen

Het Liliane Fonds is aangesloten bij Goede Doelen Nederland, de brancheorganisatie van de Nederlandse goede doelen. De raad van toezicht is ook lid van de Stichting Intern Toezicht Goede Doelen (ITGD). Daarnaast is het Liliane Fonds lid van Partos, de branchevereniging voor organisaties die werkzaam zijn in de sector Internationale Samenwerking. Naast alle relevante wettelijke bepalingen (zoals de Algemene Verordening Gegevensbescherming) volgt het Liliane Fonds de relevante codes en richtlijnen, waaronder de SBF-Code voor Goed Bestuur, de erkenningsregeling Goede Doelen, de Richtlijn Financieel Beheer van Goede Doelen Nederland en de Regeling Beloning Directeuren van Goede Doelen Nederland.

Financieel

Financieel was 2022 een goed jaar voor het Liliane Fonds. Onze opbrengsten waren met € 26,2 miljoen hoger dan vorig jaar (€ 22,4 miljoen) en begroot. Het merendeel van onze opbrengsten (in 2022 69%) komt van particuliere donateurs, zowel giften en donaties als nalatenschappen. De baten uit nalatenschappen zijn dit jaar voor het eerst meer dan € 10 miljoen. Dit was aanzienlijk meer dan begroot en een groot deel van de baten werd pas laat in het jaar bekend.

In 2022 besteedde het Liliane Fonds € 20,2 miljoen aan zijn doelstellingen. De bestedingen aan onze programma's, SPO's en voorlichting waren in 2022 nagenoeg gelijk aan 2021 (€ 20,0 miljoen) en lager dan begroot (€ 21,8 miljoen). In de begroting van 2022 was € 2,4 miljoen voorwaardelijk begroot en doordat de financiering hiervan door de extra trekking van de Nationale Postcode Loterij helaas niet was goedgekeurd, werd dit bedrag lager. Hiermee rekening houdend is eigenlijk sprake van ca. € 0,8 miljoen overbesteding. Dit is een bewuste overbesteding om zo gelijk een deel van de hogere baten te besteden aan kwalitatief goede projecten die dankzij een goede samenwerking tussen de verschillende teams, afdelingen en de SPO's tot stand kwamen, gericht op het strategische speerpunt van vroege identificatie van kinderen om hen al zo jong mogelijk te kunnen helpen. 84,6% van de totale lasten is besteed aan de doelstelling, en daarmee voldoet Liliane Fonds ruimschoots aan de norm voor de sector van minimaal 70%.

De wervingskosten bedragen 11,5% van de opbrengsten. Dit is lager dan vorig jaar (13,7%) en dan begroot (15,0%). In 2022 zijn er fors minder wervingskosten gemaakt ten opzichte van de begroting. Door verminderde capaciteit bij de wervingsbureaus kon het volledige budget niet worden ingezet, ondanks bijsturing en een inhaalslag in de tweede helft van het jaar.

De 'kosten eigen organisatie' worden conform de richtlijn van Goede Doelen Nederland toegerekend. Per saldo resteert in 2022 een bedrag van 'kosten beheer en administratie' van € 0,7 miljoen. Deze waren hoger dan in 2021 en dan begroot. In 2022 blijven de kosten beheer en administratie met 2,8% wederom ruim onder de interne norm van 6,5%.

Beleggingsbeleid

Mede omdat het niet meer mogelijk was om de negatieve rente bij banken te voorkomen door middel van spreiding van kapitaal over diverse banken, heeft het Liliane Fonds besloten om vanaf juli 2021 een deel van zijn vermogen defensief en duurzaam te beleggen en het beleggingsrisico zo veel mogelijk te spreiden. Het grootste deel van de portefeuille van het Liliane Fonds is belegd in obligaties en ongeveer een kwart van het vermogen wordt belegd in aandelen. Het Liliane Fonds heeft een beleggingshorizon van 10-15 jaar. Beleggingsdoelstelling is het in stand houden van het reële vermogen en het behalen van een nettorendement ten behoeve van uitgaven van het Liliane Fonds en dekking van de beheerskosten. Het beleggingsbeleid van het Liliane Fonds is gefundeerd op de uitgangspunten van United Nations Global Compact en op de Handreiking Verantwoord

Financieel Beheer Goede Doelen Nederland. In zijn beleggingsstrategie laat het Liliane Fonds zich adviseren door een Nederlandse vermogensbeheerder. Regelmatig levert de beheerder rapportages aan en legt hij verantwoording af over het gevoerde beleid. Uit voorzichtigheid heeft het Liliane Fonds besloten een bestemmingsreserve te vormen ter hoogte van positieve resultaten die nog niet zijn gerealiseerd.

In financieel beheer hecht het Liliane Fonds veel belang aan mens-, milieu- en diervriendelijke criteria. Daarbinnen wegen kinderrechten, waaronder die van kinderen met een beperking, verreweg het zwaarst. Als banken of beleggers handelen in strijd met kinderrechten, is dit voor het Liliane Fonds reden tot uitsluiting.

Erik Ackerman, 1 juni 2023

> Erik Ackerman op de Filippijnen tijdens zijn eerste werkbezoek voor het Liliane Fonds. FOTO: LILIANE FONDS

Verslag raad van toezicht 2022

In 2022 nam de raad van toezicht na twee zittingsperiodes van 4 jaar in mei afscheid van de leden Paul Stamsnijder en Reni de Boer. De raad is aan beiden veel dank verschuldigd voor hun grote inzet en bijdragen aan de raad van toezicht en aan MIVA en het Liliane Fonds.

Werkzaamheden raad van toezicht

In 2022 kwam de raad van toezicht in totaal vijf keer bij elkaar. De raad heeft in 2022 onder meer goedkeuring verleend aan het jaarverslag en de jaarrekening 2021, aan het jaarplan 2023 en de bijbehorende begroting. Ook heeft de raad presentaties gekregen over het programma 'Make Way', het geactualiseerde integriteitsbeleid en over 'Building effective networks'. Daarnaast heeft de raad het jaarlijkse overleg met de

ondernemingsraad (OR) gevoerd. Besproken zijn onder meer de algemene gang van zaken, de toekomst van het scholenprogramma in relatie tot de vrijwilligersstrategie en het hybride werken. De OR gaf in dit gesprek aan goed bij relevante besluitvorming betrokken te willen worden.

Ook heeft de raad van toezicht in samenwerking met een extern wervings- en selectiebureau een opvolger gezocht voor Steven Berdenis van Berlekom, die in het verslagjaar is teruggetreden als directeur-bestuurder. Direct belanghebbenden (MT en OR) hebben eveneens gesproken met de geselecteerde kandidaten. De raad van toezicht heeft per 1 oktober Erik Ackerman benoemd tot directeur-bestuurder. Hij was tot dan bestuurder bij VSO Nederland.

SAMENSTELLING RAAD VAN TOEZICHT

DRS. J.A. (JANNIE) RITECO

(voorzitter raad van toezicht)

Voorzitter Raad van Bestuur De Waerden (per 1 november 2022 Raad van Bestuur Zorggroep Almere)

Nevenfuncties:

- Vicevoorzitter raad van toezicht QuaRijn

H.A.C. (ALBERT) ROMMERS RA

Zelfstandig registeraccountant/bedrijfsadviseur bij Vermetten accountants en adviseurs

Nevenfuncties:

- Penningmeester Stichting Vrienden van S&L zorg
- Penningmeester Stichting Cultuurhuis Bovendonk

DRS. P.J.M. (PIET) KUIJPER

Oud-voorzitter bestuur MIVA

Nevenfuncties:

- Secretaris Netwerk DAK
- Vicevoorzitter Justice and Peace Nederland

DR. MR. J.G.C.M. (ANNIKA) GALLE

Universitair hoofddocent financieel recht, Erasmus School of Law en Academic Director van onderzoeksinstituut International Center for Financial Law & Governance

Nevenfuncties:

- Voorzitter Raad van Commissarissen CM Payments

DRS. E.A. (EMINE) KAYA MA

Wvd. Plaatsvervangend afdelingshoofd Toezicht, Regulier en Nationaliteit, Directie Migratiebeleid, Ministerie van Justitie en Veiligheid.

Nevenfuncties:

- Voorzitter Eisenhower Fellowship Nederland

DRS. P.H. (PAUL) STAMSNIJDER

(lid tot en met 16 mei 2022)

Founding partner Reputatiegroep

Nevenfuncties:

- Lid bestuur U-fonds (Utrechts Universiteitsfonds)
- Lid raad van toezicht Kwadrant Groep
- Voorzitter Raad van Advies rechtbank Midden-Nederland
- Vicevoorzitter raad van toezicht ANBO

R. (RENI) DE BOER

(lid tot en met 16 mei 2022)

Freelance spreker en schrijver, voorvechter gelijke rechten voor mensen met een beperking

Nevenfuncties:

- Lid Patiënten Advies Raad MS centrum Amsterdam UMC

Rooster van aftreden raad van toezicht

Naam	aantreden	herbenoeming	Aftreden
P.H. Stamsnijder	2014	2018	mei 2022
R. de Boer	2014	2018	mei 2022
H.A.C. Rommers	2015	2019	2023
J.A. Riteco	2017	2021	2025
P.J.M. Kuijper	2017	2021	2025
J.G.C.M. Galle	2019	2023	
E.A. Kaya	2019	2023	

Samenstelling en werkzaamheden commissies

Om de taak van de raad van toezicht goed uit te kunnen voeren, is een aantal taken belegd in commissies, te weten: de remuneratie- en benoemingscommissie en de financiële auditcommissie. De commissies bereiden de behandeling van specifieke onderwerpen en thema's voor ten behoeve van de vergadering van de voltallige raad van toezicht.

Financiële auditcommissie:

De financiële auditcommissie bestaat uit de heer H.A.C. Rommers RA, voorzitter, en mevrouw dr.mr. J.G.C.M. Galle. De financiële auditcommissie vergaderde in 2022 vier

keer. Aanwezig bij de vergaderingen waren de (interim) directeur-bestuurder, de manager bedrijfsvoering en de bestuurssecretaris. Conform haar opdracht hield de commissie toezicht op de kwaliteit van de financiële verslaggeving en het risicomanagement van de organisatie.

Remuneratie- en benoemingscommissie:

De remuneratie- en benoemingscommissie bestaat uit de heer H.A.C. Rommers RA, voorzitter, en mevrouw drs. J.A. Riteco. De remuneratie- en benoemingscommissie heeft de zelfevaluatie van de raad van toezicht voorbereid en daarnaast was de benoeming van de nieuwe bestuurder een belangrijke activiteit in 2022.

Bezoldiging

In overeenstemming met het beleid heeft er in 2022 geen bezoldiging plaatsgevonden van de leden van de raad van toezicht. Toezichthouders kunnen een beroep doen op een vaste onkostenvergoeding van € 1.800 voor de voorzitter en € 900 voor de overige leden van de Raad voor het jaar 2022.

De raad van toezicht bepaalt het salaris van de directeur-bestuurder (en van de interim waarnemend directeur-bestuurder) en hanteert hiervoor een berekeningsmethodiek conform de 'Adviesregeling beloning directeuren van goede doelen' van branche-organisatie Goede Doelen Nederland.

VERKLARING RAAD VAN TOEZICHT

De raad van toezicht verklaart zich akkoord met het Jaarverslag 2022 en de jaarrekening 2022, met inachtneming van de verklaring van Dubois & Co. Registeraccountants over de jaarrekening en het Jaarverslag.

's-Hertogenbosch, 1 juni 2023

drs. J.A. Riteco

voorzitter raad van toezicht

H.A.C. Rommers RA

lid raad van toezicht

dr.mr. J.G.C.M. Galle

lid raad van toezicht

drs. P.J.M. Kuijper

lid raad van toezicht

drs. E.A. Kaya MA

lid raad van toezicht

> *Saina (23) is een van de sterren in de keuken van Cafébilly, een werkervaringsproject voor jongeren met een handicap in India. De jongeren volgen er een horecaopleiding en bouwen zo aan hun toekomst.*

FOTO: CHIARA BELTRAMINI

Enkel- voudige Jaar- rekening

Balans per 31 december 2022

(na bestemming saldo baten en lasten)

	31-12-2022	31-12-2021
ACTIVA		
Materiële vaste activa		
Bedrijfsmiddelen	1.863.612	1.690.537
Voorraden	11.620	0
Vorderingen	12.456.245	8.463.959
Effecten	1.724.110	2.054.360
Liquide middelen	5.784.899	7.918.886
	19.976.874	18.437.205
TOTAAL ACTIVA	21.840.486	20.127.742
PASSIVA		
Reserves en fondsen		
Reserves		
* Continuïteitsreserve	6.210.000	5.990.000
* Bestemmingsreserves	9.009.219	6.863.684
	15.219.219	12.853.684
Fondsen		
* Bestemmingsfondsen	249.781	604.887
	15.469.000	13.458.571
Voorzieningen	0	144.000
Langlopende schulden	1.716.956	1.742.335
Kortlopende schulden	4.654.530	4.782.836
TOTAAL PASSIVA	21.840.486	20.127.742

Staat van baten en lasten over 2022

	Werkelijk 2022	Begroot 2022	Werkelijk 2021
BATEN			
Baten van particulieren	18.144.863	14.758.944	16.049.391
Baten van bedrijven	286.267	360.000	298.385
Baten van loterijorganisaties	1.350.000	3.744.060	1.350.000
Baten van subsidies van overheden	1.207.660	1.189.476	695.496
Baten van verbonden organisaties	1.230.934	1.359.288	1.243.103
Baten van andere organisaties zonder winststreven	4.002.968	3.591.485	2.728.729
SOM VAN DE BATEN	26.222.692	25.003.253	22.365.104
LASTEN			
Besteed aan doelstellingen			
Bestedingen binnen jaarplannen	10.793.686	10.831.443	10.926.710
Bestedingen extra aanvragen	6.977.782	8.497.341	7.022.148
Voorlichting	2.419.031	2.469.510	2.014.996
	20.190.499	21.798.294	19.963.854
Wervingskosten	3.002.561	3.761.741	3.068.412
Kosten Beheer & administratie	673.458	639.988	644.807
SOM VAN DE LASTEN	23.866.518	26.200.024	23.677.073
Saldo voor financiële baten en lasten	2.356.174	-1.196.771	-1.311.969
Saldo financiële baten en lasten	-345.745	-20.000	21.953
SALDO BATEN EN LASTEN	2.010.429	-1.216.771	-1.290.016

VOORSTEL SALDOBESTEMMING 2022

Voorgesteld wordt het saldo van baten en lasten 2022 als volgt te bestemmen:

	Werkelijk 2022	Begroot 2022	Werkelijk 2021
SALDOBESTEMMING (DETAIL)			
Toevoeging (+)/onttrekking (-) aan:			
- Continuïteitsreserve	220.000	-30.000	640.000
- Bestemmingsreserve Programma-uitvoering	-200.000	-270.000	10.000
- Bestemmingsreserve Verplichtingen Riet Fonds	-6.000	0	-35.000
- Bestemmingsreserve ongerealiseerde beleggingsresultaten	-57.168	0	57.168
- Bestemmingsreserve strategie en beleid	2.408.703	-968.771	-1.503.071
- Bestemmingsfondsen	-355.106	52.000	-459.114
	2.010.429	-1.216.771	-1.290.016

Het voorstel resultaatbestemming is als zodanig in de balans per 31 december 2022 verwerkt.

KASSTROOMOVERZICHT OVER 2022

	2022	2021
KASSTROOM UIT OPERATIONELE ACTIVITEITEN		
Saldo voor financiële baten en lasten	2.356.174	-1.311.969
Aanpassingen voor:		
- Afschrijvingen materiële vaste activa	177.830	194.845
Veranderingen in werkkapitaal:		
- Mutatie in vorderingen	-3.992.286	1.758.101
- Mutatie in voorraden	-11.620	0
- Mutatie in kortlopende schulden	-128.306	2.054.062
- Mutatie in langlopende schulden	-25.379	365.892
- Mutatie in voorzieningen	-144.000	-265.000
Subtotaal	-1.767.587	2.795.931
- Betaalde overige rente	-19.457	-27.198
- Ontvangen dividend uit beleggingen	13.921	1.272
- Betaalde kosten van beleggingen	-17.716	-9.338
KASSTROOM UIT OPERATIONELE ACTIVITEITEN (A)	-1.790.839	2.760.667
KASSTROOM UIT INVESTERINGSACTIVITEITEN		
Investerings in materiële vaste activa	-350.905	-240.746
Desinvesteringen materiële vaste activa	0	0
Investing in effecten	7.757	-1.997.143
KASSTROOM UIT INVESTERINGSACTIVITEITEN (B)	-343.148	-2.237.889
MUTATIE LIQUIDE MIDDELEN (A+B)	-2.133.987	522.778
Liquide middelen per 1 januari	7.918.886	7.396.108
Liquide middelen per 31 december	5.784.899	7.918.886
MUTATIE LIQUIDE MIDDELEN	-2.133.987	522.778

Algemene toelichting

Grondslagen voor de jaarrekening

Verlagingsperiode

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van een verslagperiode van een jaar. Het boekjaar valt samen met het kalenderjaar.

Waarderingsgrondslagen

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving voor Fondsenwervende Instellingen (RJ 650). Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling voor de enkelvoudige en de geconsolideerde jaarrekening zijn gelijk.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar.

Functionele valuta

De posten in de jaarrekening worden gewaardeerd met inachtneming van de valuta van de economische omgeving waarin de stichting haar bedrijfsactiviteiten voornamelijk uitoefent (de functionele valuta). De jaarrekening is opgesteld in euro's; dit is zowel de functionele als de presentatievaluta.

Transacties in vreemde valuta

Vorderingen, liquide middelen en verplichtingen in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers per balansdatum. De uit de omrekening voortvloeiende koersverschillen worden opgenomen in de Staat van Baten en Lasten. Transacties in vreemde valuta gedurende de verslagperiode worden in de jaarrekening verwerkt tegen de koers van transactiedatum.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, verminderd met de lineair berekende afschrijvingen gebaseerd op de economische levensduur. Er wordt lineair afgeschreven. De afschrijvingstermijnen zijn 15 jaar voor verbouwing, 10 jaar voor inrichting en 3 jaar voor inventaris, software, computers en overige apparatuur.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

Per iedere balansdatum wordt beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde.

Voorraden

Voorraden worden gewaardeerd tegen historische kostprijs.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Voor de vervolgwaaarding benadert de boekwaarde de reële waarde na eerste verwerking vanwege de korte looptijd van de vorderingen, en sluit daarmee aan op de geamortiseerde kostprijs. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Effecten

Deposito's worden gewaardeerd tegen de reële waarde. Scheepvaartparticipaties worden gewaardeerd conform de fiscale jaaropgave, of bij het ontbreken ervan op basis van de meest recente correspondentie van de scheepvaartmaatschappij, uitgaande van het voorzichtigheidsprincipe. Aandelen en obligaties worden gewaardeerd tegen de beurskoers per balansdatum. Vastgoed wordt gewaardeerd tegen marktwaarde.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Reserves

Continuïteitsreserve

De continuïteitsreserve dient ter dekking van de risico's op korte termijn en om zeker te stellen dat Stichting Liliane Fonds ook in de toekomst aan haar verplichtingen kan voldoen.

Bestemmingsreserves

De bestemming van deze reserves is door Stichting Liliane Fonds bepaald en betreft geen verplichting.

Overige reserves

De overige reserves betreffen reservemiddelen waar nog geen bestemming aan is gegeven, maar die eveneens zullen worden besteed in het kader van de doelstelling.

Voor nadere toelichting op het reservebeleid zie pagina 77.

Fondsen

Bestemmingsfondsen

De bestemmingsfondsen bestaan uit giften waaraan door derden een specifieke bestemming is gegeven.

Voorzieningen

Onder voorzieningen zijn in rechte afdwingbare verplichtingen opgenomen voortvloeiend uit notariële overeenkomst, waarvan de omvang en het moment van afwikkeling onzeker is. De hoogte van de voorziening wordt vastgesteld tegen de contante waarde van de uitgaven die noodzakelijk zijn om de verplichting af te wikkelen.

Schulden

De schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Onder de schulden zijn de verplichtingen opgenomen die in het boekjaar zijn aangegaan, rekening houdend met de gestelde voorwaarden. Kortlopende schulden in de vorm van projectverplichtingen voor onder andere de extra aanvragen, worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde, onder verwerking van hetgeen vermeld bij transacties in vreemde valuta's. Kortlopende schulden hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode. De liquide middelen betreffen vooral banksaldi, de vorderingen bestaan met name uit nalatenschappen in afhandeling en toegezegde donaties. Kortlopende schulden betreffen hoofdzakelijk projectverplichtingen. De mutaties op effecten betreffen voornamelijk het vastgoed in het Fonds op Naam.

Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat de directie zich over verschillende zaken een oordeel vormt, en dat de directie schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in art. 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Richtlijnen sector

De jaarrekening voldoet aan de 'Uitgangspunten Reserves en Beleggingsbeleid' in de erkenningsregeling Goede Doelen van het CBF. De jaarrekening voldoet ook aan de Goede Doelen Nederland-richtlijn 'Financieel Beheer Goede Doelen'. Het

beleid voor reserves en fondsen is uiteengezet in hoofdstuk 5 'Toelichting op de balans', onder 'Reserves en fondsen'. Uitleg over het beleggings- en bankenbeleid staat in het hoofdstuk 'Effecten' onder 'Beleggingsbeleid'.

In de toelichting op de staat van baten en lasten wordt inzicht gegeven in de resultaten van het beleggingsbeleid. De jaarrekening voldoet eveneens aan de 'Regeling beloning directeuren van goededoelenorganisaties' van Goede Doelen Nederland d.d. november 2021 met ingangsdatum 1 januari 2022 en de wijzigingen die in de regeling zijn doorgevoerd in oktober 2022 met terugwerkende kracht vanaf 1 juli 2022.

Directeur-bestuurder

Het Liliane Fonds en MIVA hebben één directeur-bestuurder die belast is met de dagelijkse leiding.

Grondslagen voor de resultaatbepaling

Algemeen

Het saldo van baten en lasten wordt bepaald als het verschil tussen de gerealiseerde baten en de bestedingen, kosten en andere lasten over het jaar. Het resultaat wordt tevens bepaald met inachtneming van de verwerking van ongerealiseerde waardeveranderingen van op reële of marktwaarde gewaardeerde effecten opgenomen bij vlottende activa.

Baten

Baten uit donaties en giften worden verantwoord in het jaar waarin zij worden ontvangen. Uitzondering hierop zijn schriftelijke toezeggingen met het karakter van een overeenkomst. Deze worden verantwoord in het jaar dat de partner de verplichting aangaat.

Nalatenschappen worden opgenomen in het boekjaar waarin de omvang voldoende betrouwbaar kan worden vastgesteld op basis van een omschrijving

ontvangen van de executeur. In de waardering worden materiële mutaties uit de meest recente correspondentie en ontvangsten tot aan het opstellen van de jaarrekening meegenomen. Bij het vaststellen van de omvang wordt voorzichtigheid betracht. Voor de waardering van nalatenschappen met vruchtgebruik is gebruik gemaakt van de Handreiking 'Verwerking en waardering van nalatenschappen belast met (vrucht)gebruik' van Goede Doelen Nederland.

Baten uit overheidssubsidies komen ten gunste van de staat van baten en lasten in hetzelfde jaar als de gesubsidieerde bestedingen.

Bestedingen aan de doelstelling

De bestedingen aan de doelstelling worden opgesplitst naar bestedingen met betrekking tot programma's en het geven van voorlichting. Onder deze bestedingen worden de directe bestedingen en de daaraan toegerekende kosten verantwoord.

Werving baten

Onder de lasten werving baten worden de directe kosten met betrekking tot eigen fondsenwerving, acties van derden, het verkrijgen van subsidies en van beleggingen en de aan deze activiteiten toegerekende kosten verantwoord. De kosten van beleggingen betreffen bankkosten, kosten van beheer door derden en eigen organisatie.

Koersverschillen

Koersverschillen die optreden bij de afwikkeling of omrekening van monetaire posten worden in de staat van baten en lasten verwerkt in de periode dat zij zich voordoen.

Personeelsbeloningen

Periodiek betaalbare beloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst-en-verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Pensioenen

De pensioenregeling is ondergebracht bij het Pensioenfonds Zorg en Welzijn. De pensioen-grondslag voor het Ouderdomspensioen en het Partnerpensioen is het pensioengevende salaris dat geldt of zou gelden bij een volledige werktijd, verminderd met de AOW-franchise. Het pensioenfonds heeft de ambitie om de opgebouwde pensioenaanspraken en de ingegane pensioenen te indexeren op basis van de algemene ontwikkeling van de salarissen in de collectieve arbeids-overeenkomsten die gelden voor de aangesloten werkgevers in een bepaald kalenderjaar. Het pensioenfonds besluit elk jaar of, en zo ja in hoeverre, kan worden geïndexeerd, gelet op de financiële situatie en de te verwachten ontwikkeling daarvan. Het pensioenfonds baseert zich hierbij onder meer op de nominale en de reële dekkingsgraad. Het pensioenfonds kan besluiten een gemiste indexering in te halen, maar een dergelijk besluit heeft geen terugwerkende kracht en leidt niet tot een nabetaling. De indexering wordt gedeeltelijk gefinancierd uit premies en gedeeltelijk uit rendement. De dekkingsgraad lag per ultimo 2022 op 109,2%. Alle pensioenregelingen zijn verwerkt

volgens de verplichtingenbenadering. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord. Per balansdatum is geen sprake van toekomstige pensioenverplichtingen anders dan als gevolg van nog te betalen pensioenpremies.

De pensioenpremie OP komt voor 60% ten laste van de werkgever, en voor 40% ten laste van de werknemer. Van de pensioenpremie AP dragen beiden de helft.

Kosten beheer en administratie

Onder de kosten beheer en administratie worden de kosten met betrekking tot (interne) beheersing en administratievoering verantwoord die niet worden toegerekend aan de doelstelling of de werving van baten.

Toerekening kosten eigen organisatie

De kosten eigen organisatie worden op basis van een verdeelsleutel toegerekend aan de doelstellingen van het Liliane Fonds, werving baten, en beheer en administratie op basis van een verdeelsleutel. Jaarlijks wordt per werknemer vastgesteld welk deel van de werktijd aan welke hoofdactiviteiten wordt besteed, waarbij de Goede Doelen Nederland-richtlijn in acht wordt genomen. Op basis van deze inschatting wordt de verdeelsleutel berekend waarmee personeelskosten worden toegerekend aan de bestedingen. De verdeelsleutel voor de huisvestingskosten, kantoorkosten, algemene en afschrijvingskosten wordt berekend op basis van het aantal personen. De bankkosten worden volledig toegerekend aan beheer en administratie.

Financiële baten en lasten

Onder financiële baten en lasten wordt de (bruto) rente, dividend en het gerealiseerde en het ongerealiseerde koersresultaat verantwoord.

Toelichting op de balans per 31 december 2022

	2022	2021
MATERIËLE VASTE ACTIVA		
Bedrijfsmiddelen		
Aanschafwaarde begin boekjaar	3.884.756	3.689.548
Cum. afschrijvingen begin boekjaar	-2.194.220	-2.044.913
BOEKWAARDE BEGIN BOEKJAAR	1.690.537	1.644.636
Investeringen boekjaar	350.905	240.746
Desinvesteringen boekjaar, aanschafwaarde	0	-45.538
Desinvesteringen boekjaar, cum. afschrijvingen	0	45.538
Afschrijvingen boekjaar	-177.830	-194.845
BOEKWAARDE EINDE BOEKJAAR	1.863.612	1.690.537
Aanschafwaarde einde boekjaar	4.235.662	3.884.756
Cum. afschrijvingen einde boekjaar	-2.372.049	-2.194.220
BOEKWAARDE EINDE BOEKJAAR	1.863.612	1.690.537
Kantoorinventaris en -apparatuur	85.506	6.134
Computerapparatuur en software	109.287	181.385
Kantoorpand inclusief verbouwing en inrichting	1.668.819	1.503.017
BOEKWAARDE EINDE BOEKJAAR	1.863.612	1.690.537

De bedrijfsmiddelen betreffen het terrein en het kantoorpand te 's-Hertogenbosch en de kantoorinventaris en -apparatuur. Deze zijn geheel nodig voor de normale bedrijfsvoering. Op het kantoorpand wordt niet afgeschreven, aangezien de restwaarde aanzienlijk hoger is dan de boekwaarde. Verbouwingkosten worden in 15 jaar afgeschreven en inrichtingskosten in 10 jaar. De afschrijvings-termijn van de kantoorinventaris, kantoor- en ICT-apparatuur en software bedraagt 3 jaar.

In 2022 is er voornamelijk geïnvesteerd in herinrichting van het kantoorpand. Hiermee zijn verbeteringen bereikt op het gebied van arbo-technische werkplekken en de toegankelijkheid van het pand en ook wordt hybride werken nu goed ondersteund.

	31-12-2022	31-12-2021
VOORRADEN		
Voorraad handelsgoederen	11.620	0
VORDERINGEN EN OVERLOPENDE ACTIVA		
Nalatenschappen	9.709.440	6.478.221
Te ontvangen toegezegde donaties	2.264.784	1.637.832
Rekening courant Liliane Fonds - MIVA	144.853	124.524
Vooruitbetaald m.b.t. programma's	176.748	153.980
Nog te ontvangen subsidie	19.678	0
Overige vorderingen en overlopend actief	140.742	69.402
TOTAAL VORDERINGEN EN OVERLOPENDE ACTIVA	12.456.245	8.463.959

De vorderingen betreffen voornamelijk de portefeuille Nalatenschappen (erfstellingen en legaten). Door het hoge bedrag aan toezeggingen uit nalatenschappen in afgelopen jaren is de portefeuille vorderingen uit nalatenschappen hoog. De doorlooptijd van afwikkeling en het moment van vrijval van individuele nalatenschap-dossiers is moeilijk voorspelbaar. Dit wordt mede veroorzaakt doordat het vaak gezamenlijke nalatenschappen betreft waarvoor veel afstemming tussen erfgenamen vereist is, ofwel complexe zaken zijn of de verkoop van nagelaten vastgoed tijd vraagt. Het vastgoed in de portefeuille wordt jaarlijks beoordeeld en zo nodig geherwaardeerd.

Onder te ontvangen toegezegde donaties zijn de vorderingen op de Nationale Postcodeloterij (€ 1,4 miljoen), de Paul Foundation (€ 0,7 miljoen) en de AFAS Foundation (€ 0,2 miljoen) opgenomen.

Onder vooruitbetaald met betrekking tot programma's zijn opgenomen de saldo's op de jaarplannen van de SPO's die niet besteed zijn in het boekjaar en daarom verrekend worden met de jaarplannen voor het daaropvolgende jaar.

De post nog te ontvangen subsidie heeft betrekking op de subsidie van het Ministerie van Buitenlandse Zaken voor het programma: Make Way - Embracing intersectionality for inclusion.

De overige vorderingen en overlopend actief zijn gestegen t.o.v. vorig jaar o.a. door een te hoog betaald voorschot energiekosten dat in 2023 bij de eindafrekening wordt verrekend.

	31-12-2022	31-12-2021
EFFECTEN		
Effecten	1.724.110	2.054.360
TOTAAL EFFECTEN	1.724.110	2.054.360

De daling van de waarde van de effectenportefeuille t.o.v. 2021 wordt nagenoeg geheel veroorzaakt door negatieve koersresultaten. Voor een toelichting hierop wordt verwezen naar pagina 89.

Beleggingsbeleid

Mede omdat het niet meer mogelijk is om de negatieve rente bij banken te voorkomen door middel van spreiding van kapitaal over diverse banken, heeft het Liliane Fonds besloten om vanaf juli 2021 een deel van zijn vermogen defensief en duurzaam te beleggen en het beleggingsrisico zo veel mogelijk te spreiden. Het grootste deel van de portefeuille van het Liliane Fonds is belegd in obligaties en ongeveer een kwart van het vermogen wordt belegd in aandelen. Het Liliane Fonds heeft een beleggingshorizon van 10-15 jaar. Beleggingsdoelstelling is het in stand houden van het reële vermogen en het behalen van een nettorendement ten behoeve van uitgaven van het Liliane Fonds en dekking van de beheerskosten. Het beleggingsbeleid van het Liliane Fonds is gefundeerd op de uitgangspunten van United Nations Global Compact en op de Handreiking Verantwoord Financieel Beheer Goede Doelen Nederland. In zijn beleggingsstrategie laat het Liliane Fonds zich adviseren door een Nederlandse vermogensbeheerder. Regelmatig levert de beheerder rapportages aan

	31-12-2022	31-12-2021
LIQUIDE MIDDELEN		
Bank-, spaarrekeningen en rekeningen-courant	5.774.771	7.905.195
Kas	10.128	13.691
TOTAAL LIQUIDE MIDDELEN	5.784.899	7.918.886

De totale liquide middelen per einde boekjaar 2022 bedragen € 5,8 miljoen tegen € 7,9 miljoen in 2021. In het kasstroomoverzicht wordt deze daling nader toegelicht.

Aan het einde van het boekjaar is er jaarlijks een piek in de liquide middelen doordat in de maand december veel giften worden ontvangen. Gedurende het jaar worden deze middelen benut voor bestedingen en betaalverplichtingen en daalt het niveau van de liquide middelen sterk. Onder 'Reserves en fondsen' wordt de noodzaak van het aanhouden van liquide reserves verder toegelicht.

en hij legt verantwoording af over het gevoerde beleid. Uit voorzichtigheid heeft het Liliane Fonds besloten een bestemmingsreserve te vormen ter hoogte van positieve resultaten die nog niet zijn gerealiseerd.

In financieel beheer hecht het Liliane Fonds veel belang aan mens-, milieu- en diervriendelijke criteria. Daarbinnen wegen kinderrechten, waaronder die van kinderen met een beperking, verreweg het zwaarst. Als banken of beleggers handelen in strijd met kinderrechten, is dit voor het Liliane Fonds reden tot uitsluiting.

Scheepvaartparticipaties

In 2011 zijn aan het Liliane Fonds enkele scheepvaartparticipaties nagelaten. Omdat deze participaties nog niet verkocht konden worden door de slechte markt voor scheepvaartparticipaties, zijn deze opgenomen onder Effecten. Op basis van ontvangen informatie in 2022 wordt de waarde van deze participaties ultimo 2022 op € 335 gewaardeerd.

Van de liquide middelen per eind 2022 is een bedrag van € 250.000 als niet vrij besteedbaar aangemerkt op basis van overeenkomsten met schenkers. Dit bedrag is bestemd om in 2023 betalingen te doen die voortkomen uit giften waaraan door de schenker een specifieke bestemming is gegeven (zie onder 'Fondsen').

RESERVES EN FONDSEN

Het Liliane Fonds is zich ervan bewust dat zijn donateurs verwachten dat gedoneerde middelen vlot en tegelijk gedegen en deugdelijk worden besteed. Het Liliane Fonds onderschrijft deze uitgangspunten. Het Liliane Fonds voldoet op alle

aspecten aan de Goede Doelen Nederland-richtlijn Financieel Beheer Goede Doelen die een aanvulling is op de CBF-erkenningsregeling en de RJ650.

Het Liliane Fonds stelt vooraf de bestemming en de duur van reserves vast.

	2022	2021
RESERVES		
Stand begin boekjaar	12.853.684	13.684.586
Bestemming resultaat boekjaar	2.365.535	-830.902
STAND EINDE BOEKJAAR	15.219.219	12.853.684

	Stand begin 2021	Bestemming resultaat 2021	Stand begin 2022	Bestemming resultaat 2022	Stand ultimo 2022
RESERVES VERDEELD NAAR:					
Continuïteitsreserve	5.350.000	640.000	5.990.000	220.000	6.210.000
Bestemmingsreserve Programma-uitvoering	3.840.000	10.000	3.850.000	-200.000	3.650.000
Bestemmingsreserve Verplichtingen Riet Fonds	41.000	-35.000	6.000	-6.000	0
Bestemmingsreserve ongerealiseerde beleggingsresultaten	0	57.168	57.168	-57.168	0
Bestemmingsreserve strategie en beleid	4.453.586	-1.503.071	2.950.516	2.408.703	5.359.219
	13.684.586	-830.902	12.853.684	2.365.535	15.219.219

CONTINUÏTEITSRESERVE

De continuïteitsreserve is bedoeld om bij derving van de inkomsten (de kosten voor) de organisatie binnen een acceptabele periode aan te passen aan deze lagere inkomsten zodat we het realiseren van onze doelstellingen kunnen continueren. De hoogte van de reserve is bepaald op basis van een risicoanalyse in 2019 en sindsdien is jaarlijks na het uitvoeren van de risicoanalyse beoordeeld dat de uitkomsten geen impact hebben op de

uitgangspunten. Er is bepaald dat we een daling van de totale baten willen kunnen opvangen voor een periode van drie jaar en is de hoogte van de continuïteitsreserve gesteld op 75% (3 jaar 25%) van de kosten eigen werkorganisatie. Derhalve bedraagt de continuïteitsreserve voor 2022 € 6,2 miljoen.

BESTEMMINGSRESERVES

Het Liliane Fonds heeft in zijn reservebeleid, dat in 2020 is herzien, de wenselijkheid vastgesteld van de volgende bestemmingsreserves:

Bestemmingsreserve Programma-uitvoering

Doel van deze bestemmingsreserve voor het Liliane Fonds is om in tijden dat de baten tegenvallen de (morele) verplichting aan onze SPO's wel te kunnen voldoen en indien nodig de jaarplannen geleidelijk af te bouwen. Op basis van de risicoanalyse hebben we vanaf 2019 gesteld dat deze bestemmingsreserve 40% van de jaarplannen van de SPO's bedraagt. Hiermee kan indien nodig gedurende twee jaar een tekort van 20% voor het totaal aan bestedingen worden gecompenseerd. Hier is bewust gekozen voor de kosten van de jaarplannen omdat dat vaak een jaarlijks terugkerende bijdrage is van het Liliane Fonds aan de SPO's (en indirect aan PO's). De zogenaamde extra aanvragen hebben over het algemeen een eenmalig karakter waardoor er geen sprake is van afbouwen. Voor 2022 is de reserve derhalve € 3,7 miljoen (40% van de doelbestedingen binnen jaarplannen).

Bestemmingsreserve 'Verplichtingen Riet Fonds'

Uit zorgvuldigheid en voorzichtigheid heeft het Liliane Fonds sinds 2012 een bestemmingsreserve 'Verplichtingen Riet Fonds' gevormd. Deze bestemmingsreserve is bedoeld om te allen tijde aan de toekomstige nominale verplichting te kunnen voldoen, conform de overeenkomst met de schenkers (verdere toelichting onder 'Voorzienen'). Per ultimo 2022 is deze verplichting nihil.

Bestemmingsreserve strategie en beleid

Ultimo 2019 heeft het Liliane Fonds een bestemmingsreserve strategie en beleid gevormd. In het reservebeleid is toen explicieter vastgelegd dat we de middelen in deze reserve gaan besteden aan de uitvoering van de strategie van het Liliane Fonds. In de meerjarenbegroting 2023-2025 zijn onttrekkingen begroot ten behoeve van het financieren van strategische keuzes voor de organisatie waarmee verwacht wordt in drie jaar deze reserve af te bouwen en de exploitatie in evenwicht te brengen. Mede door deze begrote onttrekkingen kunnen we bijvoorbeeld de bestedingen aan de doelstelling op niveau houden. Met strategische keuzes voor de organisatie wordt o.a. verwezen naar strategische keuzes om bijvoorbeeld meer in te zetten op de kwaliteit van de zorg voor de kinderen door bijvoorbeeld opleidingsprogramma's in landen voor hulpverleners. Het Liliane Fonds streeft er in alles naar de kinderen zo goed mogelijk te helpen: het kind staat centraal. In 2022 is er € 1,2 miljoen onttrokken aan deze bestemmingsreserve en (vanwege hogere baten dan begroot, vooral nalatenschappen laat in het jaar) € 3,6 miljoen toegevoegd. Hetgeen is toegevoegd in 2022 zal binnen drie jaar besteed worden in lijn met de strategie.

Bestemmingsreserve ongerealiseerde beleggingsresultaten

Uit voorzichtigheid heeft het Liliane Fonds eind 2021 besloten een bestemmingsreserve 'ongerealiseerde beleggingsresultaten' te vormen ter hoogte van de resultaten die nog niet zijn gerealiseerd. Het ongerealiseerde beleggingsresultaat is per ultimo 2021 toegevoegd aan deze reserve en bedroeg per eind 2021 € 57.168. In verband met het negatieve beleggingsresultaat in 2022 is deze reserve in 2022 volledig aangewend en is deze per ultimo 2022 nihil.

	2022	2021
FONDSEN		
Stand begin boekjaar	604.887	1.064.000
Bestemming resultaat boekjaar	-355.106	-459.114
STAND EINDE BOEKJAAR	249.781	604.887

	Stand begin 2021	Bestemming resultaat 2021	Stand begin 2022	Bestemming resultaat 2022	Stand ultimo 2022
FONDSEN VERDEELD NAAR:					
Bestemmingsfonds Diorapthe/Work&Respect	115.000	-50.000	65.000	-65.000	0
Bestemmingsfonds Hans en Lucia Pieters Indonesië	550.000	-147.896	402.105	-203.577	198.528
Bestemmingsfonds Zambia	199.000	-161.218	37.782	-37.782	0
Bestemmingsfonds Bert Gerritsen	200.000	-100.000	100.000	-100.000	0
Bestemmingsfonds Stichting De Benen Nemen	0	0	0	51.253	51.253
	1.064.000	-459.114	604.887	-355.106	249.781

Bestemmingsfondsen

Voor giften waaraan door de schenker een specifieke bestemming is gegeven, maar die nog niet volledig zijn besteed aan het einde van het boekjaar, wordt een bestemmingsfonds gevormd. Dit betreft vaak

een specifiek project. De looptijd van de bestemmingsfondsen varieert tussen de 1 en 3 jaar. In 2022 is één nieuw fonds gevormd genaamd Stichting De Benen Nemen. Het totaal van de bestemmingsfondsen is in 2022 afgenomen.

	2022	2021
VOORZIENINGEN		
Langlopende verplichtingen Riet Fonds		
Stand begin boekjaar	144.000	409.000
Uitbetaalde vergoedingen aan schenker	-144.000	-300.000
Overige mutaties	0	35.000
STAND EINDE BOEKJAAR	0	144.000

Ten behoeve van de doelstelling hulpverlening aan kinderen met een beperking heeft een echtpaar het Liliane Fonds in 2012 een grote schenking gedaan, met de verplichting om tot en met juni 2022 een maandelijkse vergoeding te betalen (gemaximeerd tot € 3.000.000 in totaal). De schenker heeft voor het overgrote deel van de vergoeding afgezien en dit afgelopen jaren als gift verstrekt aan het Liliane Fonds. Om aan de toekomstige verplichting te kunnen voldoen is onder 'Voorzieningen' het Riet Fonds opgericht.

De voorziening per ultimo 2021 van € 144.000 is gebaseerd op een actuariële Netto Contante Waarde (NCW)-berekening van de nog resterende verplichting van maximaal € 150.000 in 2022. Per ultimo 2022 zijn er geen verplichtingen meer en is geen voorziening opgenomen.

	31-12-2022	31-12-2021
LANGLOPENDE SCHULDEN		
Langlopende projectverplichtingen	1.716.956	1.742.335
TOTAAL LANGLOPENDE SCHULDEN	1.716.956	1.742.335

De projectverplichtingen betreffen toezeggingen (extra aanvragen) aan SPO's per einde boekjaar. Diverse grote projecten zijn afgelopen jaar goedgekeurd waarvoor verplichtingen zijn aangegaan, door middel van het afsluiten van contracten met SPO's. Deels betreffen de projectverplichtingen

meerjarige projecten. Het langlopend deel van de projectverplichtingen is opgenomen onder de langlopende schulden. Het kortlopend deel van de meerjarige projecten is verantwoord onder de kortlopende schulden.

	31-12-2022	31-12-2021
KORTLOPENDE SCHULDEN		
Projectverplichtingen	3.566.959	3.564.406
Te betalen personeelskosten	536.271	561.321
Crediteuren	388.033	195.194
Overlopende passiva	141.062	93.474
Vooruitontvangen subsidie	0	346.987
Te betalen omzetbelasting	22.205	21.454
TOTAAL KORTLOPENDE SCHULDEN	4.654.530	4.782.836

De post crediteuren is incidenteel hoog eind 2022 vanwege openstaande facturen van leveranciers inzake herinrichting van het kantoorpand dat in het najaar heeft plaatsgevonden.

De post vooruitontvangen subsidie 2021 heeft betrekking op de subsidie van het Ministerie van Buitenlandse Zaken voor het programma: Make Way - Embracing intersectionality for inclusion. Dit programma is in het 2e kwartaal 2021 van start gegaan, echter in 2021 is voor een voljaar subsidie ontvangen. Het vooruitontvangen bedrag is in 2022 volledig besteed en ultimo 2022 is een vordering opgenomen.

NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE RECHTEN EN VERPLICHTINGEN

Het Liliane Fonds heeft een sponsorovereenkomst met de Nationale Postcode Loterij t/m einde 2024 waarbij een jaarlijks nader te bepalen bedrag wordt toegekend. Het basisbedrag bedroeg de afgelopen jaren steeds € 1,35 miljoen.

Het Liliane Fonds is voor variërende erfdelen of legaten, verwachter of bloot gerechtigde onder last van vruchtgebruik met verteringsbevoegdheid in elf (11) nalatenschappen die in 2022 of eerder zijn opengevallen. Baten uit deze nalatenschappen worden niet in de staat van baten en lasten verwerkt op grond van de daarvoor geldende richtlijn. Daarnaast is het Liliane Fonds gerechtigde

in eenentwintig (21) nalatenschappen die in het jaar 2022 of eerder zijn opengevallen en waarvan de omvang ultimo 2022 nog niet kon worden vastgesteld op basis van beschikbare informatie ontvangen van de executeur of notaris.

Op 22 december 2020 heeft het Ministerie van Buitenlandse Zaken een subsidie toegekend aan Stichting WEMOS, penvoerder van het consortium waar Stichting Liliane Fonds deel van uitmaakt, voor het uitvoeren van het programma: Make Way - Embracing intersectionality for inclusion. Dit betekent voor Stichting Liliane Fonds, een bijdrage van € 5,4 miljoen over 5 jaar gespreid met ingang van 2021. Het programma van het consortium loopt in 5 landen, waarbij het Liliane Fonds de coördinatie voor Rwanda doet.

In 2020 heeft de Stichting Liliane Fonds een aanvraag gedaan bij de AFAS Foundation voor de financiering van het projectvoorstel 'Zorgkompas-Kameroen'. De AFAS Foundation heeft in februari 2021 besloten het 1e jaar van het project toe te zeggen en heeft de intentie uitgesproken om het volledige project van 4 jaar te financieren ad € 1,5 miljoen. De toezegging voor 2023 en 2024 is, net als voor 2022, voorwaardelijk: als de realisatie van doelstellingen van 2022 door het bestuur van de AFAS Foundation wordt goedgekeurd, zal de financiering van jaar 2023 volgen. Deze aanpak geldt ook voor 2024.

Toelichting op de staat van baten en lasten over 2022

	Werkelijk 2022	Begroot 2022	Werkelijk 2021
TOTAAL BATEN			
Baten van particulieren	18.144.863	14.758.944	16.049.391
Baten van bedrijven	286.267	360.000	298.385
Baten van loterijorganisaties	1.350.000	3.744.060	1.350.000
Baten van subsidies van overheden	1.207.660	1.189.476	695.496
Baten van verbonden organisaties zonder winststreven	1.230.934	1.359.288	1.243.103
Baten van andere organisaties zonder winststreven	4.002.968	3.591.485	2.728.729
TOTAAL BATEN	26.222.692	25.003.253	22.365.104

De totale baten 2022 bedroegen € 26,2 miljoen en zijn daarmee hoger ten opzichte van vorig jaar en begroot. Ten opzichte van 2021 zijn voornamelijk de baten van particulieren, subsidies van overheden en baten van andere organisaties zonder winststreven toegenomen.

Voor 2022 was bij de baten van loterijorganisaties naast de reguliere jaarlijkse bijdrage van de

Nationale Postcode Loterij ook een toezegging van een extra trekking begroot. Helaas is deze aanvraag begin 2022 niet goedgekeurd.

De baten van verbonden organisaties zonder winststreven betreffen de bijdrage van onze samenwerkingspartner MIVA die grotendeels via onze strategische partnerorganisaties (SPO's) worden besteed.

	Werkelijk 2022	Begroot 2022	Werkelijk 2021
BATEN VAN PARTICULIEREN			
Baten uit donaties en giften	7.694.709	7.658.944	8.387.485
Baten uit nalatenschappen	10.450.154	7.100.000	7.661.906
TOTAAL BATEN VAN PARTICULIEREN	18.144.863	14.758.944	16.049.391

De totale baten uit particulieren zijn met 13% gestegen ten opzichte van vorig jaar. De baten uit donaties en giften zijn in 2022 met 8% gedaald ten opzichte van het jaar ervoor, maar boven de begroting uitgekomen. De hoge baten uit donaties en giften in 2021 werd veroorzaakt door een uitschieter in hogere inkomsten uit grote gevers, die in 2022 niet zijn ontvangen.

In 2022 zijn de baten uit nalatenschappen ruim hoger uitgevallen dan vorig jaar en dan begroot. De baten ontvangen uit nalatenschappen (erfstellingen en legaten) stijgen met 36% ten opzichte van vorig jaar, en waren bijna 47% hoger dan begroot als gevolg van enkele omvangrijke nalatenschappen. De begroting was een benadering gebaseerd op het 5-jarig gemiddelde. Het aantal nieuwe nalatenschappen bedroeg in 2022 149 (2021: 157).

	Werkelijk 2022	Begroot 2022	Werkelijk 2021
BATEN VAN SUBSIDIES VAN OVERHEDEN			
TOTAAL BATEN VAN SUBSIDIES VAN OVERHEDEN	1.207.660	1.189.476	695.496

De baten van subsidies van overheden betreffen het programma: Make Way - Embracing intersectionality for inclusion. Dit programma is in het 2e kwartaal 2021 van start gegaan. 2021

betreft dan ook het opstartjaar en in 2022 is het programma volledig in uitvoering waardoor ook de baten die hieraan gerelateerd zijn, hoger zijn.

	Werkelijk 2022	Begroot 2022	Werkelijk 2021
BATEN VAN ANDERE ORGANISATIES ZONDER WINSTSTREVEN			
TOTAAL BATEN VAN ANDERE ORGANISATIES ZONDER WINSTSTREVEN	4.002.968	3.591.485	2.728.729

De baten van andere organisaties zonder winststreven zijn t.o.v. vorig jaar gestegen met € 1,3 miljoen. Dit is voornamelijk het resultaat van de in 2022 overeengekomen samenwerking met de Paul Foundation tot structurele en duurzame

verbetering van de hulp aan kinderen en jongeren met het Syndroom van Down en hun ouders/ verzorgers in de Filippijnen. Deze samenwerking was in de begroting 2022 reeds voorzien.

	Werkelijk 2022	Begroot 2022	Werkelijk 2021
BESTEED AAN DOELSTELLINGEN			
BESTEDINGEN BINNEN JAARPLANNEN			
Uitbesteed werk	9.111.389	9.115.000	9.604.246
Toegerekende kosten eigen organisatie	1.682.297	1.716.443	1.322.464
	10.793.686	10.831.443	10.926.710
BESTEDINGEN EXTRA AANVRAGEN			
Uitbesteed werk	5.990.418	7.507.059	6.023.195
Toegerekende kosten eigen organisatie	987.364	990.282	998.953
	6.977.782	8.497.341	7.022.148
VOORLICHTING			
Directe kosten voorlichting	1.295.952	1.348.508	1.062.241
Toegerekende kosten eigen organisatie	1.123.079	1.121.002	952.756
	2.419.031	2.469.510	2.014.996
Totaal direct besteed aan doelstelling	16.397.759	17.970.567	16.689.682
Toegerekende kosten eigen organisatie	3.792.740	3.827.727	3.274.172
TOTAAL BESTEDINGEN AAN DE DOELSTELLING	20.190.499	21.798.294	19.963.854

De totale bestedingen aan de doelstellingen bedroegen in 2022 € 20,2 miljoen tegen € 20,0 miljoen in 2021, en tegen € 21,8 miljoen begroot. De bestedingen aan de jaarplannen en extra aanvragen lagen in 2022 € 0,1 miljoen lager dan in 2021.

De bestedingen binnen jaarplannen zijn € 0,1 miljoen lager dan vorig jaar en in overeenstemming met begroting. Voor de extra aanvragen was € 2,4 miljoen voorwaardelijk begroot en doordat de financiering hiervan door de extra trekking van de Nationale Postcode Loterij helaas niet was goedgekeurd, werd dit bedrag lager. Hiermee rekening houdend is eigenlijk sprake van ca. € 0,8 miljoen overbesteding. Waar IPP een aantal jaren onderbesteding had op extra aanvragen, was er in 2022 net als in 2021 sprake van (gecontroleerde, door het MT goedgekeurde) overbesteding doordat gedurende het jaar al zicht was op hogere baten. Beschikbare fondsen werden besteed aan kwalitatief goede projecten die dankzij een goede samenwerking tussen de verschillende teams, de afdelingen en de SPO's tot stand kwamen gericht op het strategische speerpunt van vroege identificatie van kinderen om hen al zo jong mogelijk te kunnen helpen.

De bestedingen via extra aanvragen zijn de bestedingen die, na het vaststellen van de jaar-

plannen, extra kunnen worden toegekend aan SPO's voor het uitvoeren van hun programma's. De SPO's besteden de toegekende gelden direct of indirect aan de versterking van kinderen met een beperking en het toegankelijk maken van hun omgeving. Daarbij kan het ook gaan om de versterking van Partnerorganisaties (PO's), zodat zij beter in staat zijn voor kinderen de juiste steun te organiseren.

In 2022 is (naast de € 9,1 miljoen bestedingen binnen de jaarplannen) in totaal € 4,3 miljoen besteed aan ondersteuning voor extra projecten van de SPO's. Daarnaast is € 1,4 miljoen besteed aan speciale projecten, waaronder projecten geïnitieerd door het Liliane Fonds en het door BuZa gesubsidieerde programma MakeWay. Voorts is € 0,3 miljoen besteed aan evaluaties en wetenschappelijk onderzoek. Dit laatste is van belang om ons werk steeds te kunnen blijven verbeteren.

De bestedingen aan Voorlichting zijn hoger dan vorig jaar en bleven ruim binnen begroting. De onderbesteding in 2022 is te verklaren doordat een activiteit midden december niet kon doorgaan, waardoor de activiteit en bijbehorende kosten verschoven zijn naar 2023.

	Werkelijk 2022	Begroot 2022	Werkelijk 2021
BESTEDINGSPERCENTAGE			
Totaal bestedingen	20.190.499	21.798.294	19.963.854
Som van de lasten	23.866.518	26.200.024	23.677.073
BESTEDINGSPERCENTAGE OVER LASTEN	84,6%	83,2%	84,3%

Hieruit valt af te leiden dat 84,6% van de lasten is besteed aan de doelstelling. Het bestedingspercentage (over lasten) is hoger dan vorig jaar en begroting.

WERVING BATEN

	Werkelijk 2022	Begroot 2022	Werkelijk 2021
WERVINGSKOSTEN			
Werving	772.990	1.461.550	1.192.436
Behoud/Winback	247.546	248.623	167.862
Nalatenschappen-campagne	177.258	223.400	176.575
Overige wervingskosten	93.472	121.508	35.153
Totaal directe wervingskosten	1.291.266	2.055.081	1.572.026
Toegerekende kosten eigen organisatie	1.711.295	1.706.660	1.496.386
	3.002.561	3.761.741	3.068.412

In 2022 zijn er minder wervingskosten gemaakt ten opzichte van de begroting. Door verminderde capaciteit (krappe arbeidsmarkt) bij de wervingsbureaus konden de gemaakte afspraken en targets niet gehaald worden en hebben we van wervingsbureau moeten wisselen. Een inhaalslag

in de tweede helft van het jaar en via andere wervingskanalen heeft de achterstand slechts deels goedge maakt. Het aantal actieve individuele donateurs bedraagt per 31 december 2022 72.041 (2021: 79.495).

	Werkelijk 2022	Begroot 2022	Werkelijk 2021
PERCENTAGE WERVINGSKOSTEN			
Wervingskosten	3.002.561	3.761.741	3.068.412
Som van de baten	26.222.692	25.003.253	22.365.104
PERCENTAGE WERVINGSKOSTEN	11,5%	15,0%	13,7%

In 2022 zijn met lagere kosten voor werving, de totale baten gestegen en derhalve is het percentage wervingskosten fors gedaald ten opzichte van de begroting en vorig jaar.

Toelichting lastenverdeling

Procentuele verdeling kosten eigen organisatie naar bestemming

	Besteed aan doelstellingen			Wervingskosten	Kosten beheer en administratie	Totaal werkelijk 2022
	Jaarplannen	Extra aanvragen	Voorlichting			
	%	%	%			
Personeelskosten	27,40	16,20	18,30	27,80	10,30	100,00
Huisvestingskosten	27,70	15,70	18,20	28,40	10,10	100,00
Kantoor- en algemene kosten	27,70	15,70	18,20	28,40	10,10	100,00
m.u.v. beheerkosten bank	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00	100,00
Afschrijving en rente	27,70	15,70	18,20	28,40	10,10	100,00

Specificatie en verdeling kosten naar bestemming

	Besteed aan doelstellingen			Wervingskosten	Kosten beheer en administratie	Totaal werkelijk 2022	Totaal begroot 2022	Totaal werkelijk 2021
	Jaarplannen	Extra aanvragen	Voorlichting					
	EUR	EUR	EUR					
Uitbesteed werk	9.111.389	5.990.418				15.101.807	16.622.059	15.627.441
Publiciteit en communicatie			1.295.952	1.291.266		2.587.218	3.403.589	2.634.267
Personeelskosten	1.403.025	829.107	939.791	1.425.060	527.287	5.124.271	5.176.559	4.488.217
Huisvestingskosten	52.565	29.788	34.499	53.876	19.244	189.972	73.418	53.278
Kantoor- en algemene kosten	177.501	100.586	116.495	181.927	108.912	685.420	710.398	679.025
Afschrijving en rente	49.206	27.884	32.294	50.433	18.014	177.830	214.000	194.845
TOTAAL	10.793.686	6.977.782	2.419.031	3.002.561	673.458	23.866.518	26.200.023	23.677.073

De methode van toerekening wordt toegelicht op pagina 73 van de jaarrekening.

	Werkelijk 2022	Begroot 2022	Werkelijk 2021
KOSTEN EIGEN ORGANISATIE			
Personeelskosten			
Salariskosten	3.457.251	3.763.000	3.192.061
Sociale lasten	594.706	630.999	535.632
Pensioenlasten	412.797	435.000	361.800
Reis- en verblijfkosten	82.563	78.460	22.015
Kosten inhuur	669.833	277.000	302.847
Kosten cursussen/opleidingen	88.689	112.000	69.942
Overige personeelskosten	-470	80.100	197.672
Doorbelaste personeelskosten	-181.098	-200.000	-193.752
	5.124.271	5.176.559	4.488.217
Huisvestingskosten			
Energiekosten	29.112	19.625	19.730
Verzekeringen/belastingen	12.041	10.473	11.826
Overige huisvestingskosten	148.819	43.320	21.722
	189.972	73.418	53.278
Kantoor- en algemene kosten			
ICT kosten	240.544	298.417	263.103
Kantoorkosten	229.359	219.894	207.518
Overige algemene kosten	209.582	180.390	197.602
Kosten raad van toezicht	5.935	11.697	10.802
	685.420	710.398	679.025
Afschrijving			
Afschrijving	177.830	214.000	194.845
	177.830	214.000	194.845
TOTAAL KOSTEN EIGEN ORGANISATIE	6.177.493	6.174.375	5.415.365

De kosten eigen organisatie zijn ten opzichte van 2021 met 14% gestegen als gevolg van:

- Hogere salariskosten door indexering van de salarissen en een geringe toename van het aantal fte's in vaste dienst. Het aantal fte's in vaste dienst is gestegen van 58,2 fte's eind 2021 naar 58,9 fte's per eind 2022.
- Hogere kosten inhuur als gevolg van vervanging van langdurig zieken en tijdelijke krachten tijdens de werving van nieuwe medewerkers.
- De reis- en verblijfkosten zijn in 2022 hoger dan in 2021, omdat vanwege de coronamaatregelen reizen in 2021 slechts beperkt mogelijk was in verband met lockdowns.
- Lagere overige personeelskosten door de vrijval van reservering voor de loonkosten van

2 medewerkers die in de loop van 2022 uit dienst zijn gegaan. Deze reservering ad € 123.930 was in 2021 gevormd.

- De huisvestingskosten zijn hoger dan vorig jaar door de hogere energiekosten en kosten van de herinrichting (zie toelichting van de herinrichting bij materiële vaste activa).

De kosten eigen organisatie zijn in lijn met begroting:

- Binnen de personeelskosten is sprake van een verschuiving salariskosten naar kosten inhuur i.v.m. de tijdelijke invulling van vacatures.
- De huisvestingskosten zijn hoger dan budget als gevolg van niet activeerbare kosten voor herinrichting pand en hogere energiekosten.

	Werkelijk 2022	Begroot 2022	Werkelijk 2021
KOSTENPERCENTAGE BEHEER EN ADMINISTRATIE			
Kosten beheer en administratie	673.458	639.988	644.807
Som van de lasten	23.866.518	26.200.023	23.677.073
KOSTENPERCENTAGE BEHEER EN ADMINISTRATIE	2,8%	2,4%	2,7%

De 'Kosten Beheer en administratie' betreffen de kosten eigen organisatie die niet zijn toe te rekenen aan de bestedingen aan de doelstelling of aan de kosten voor werving van baten. De kosten beheer en administratie zijn in 2022 hoger dan begroot.

In 2022 blijven de kosten eigen organisatie met 2,8% wederom ruim onder de interne norm van maximaal 6,5%.

	Werkelijk 2022	Begroot 2022	Werkelijk 2021
SALDO FINANCIËLE BATEN EN LASTEN			
Overige rente	-19.457	-20.000	-27.198
Dividend uit beleggingen	13.921	0	1.272
Gerealiseerd koersresultaat beleggingen	-239.557	0	49
Ongerealiseerd koersresultaat beleggingen	-82.936	0	57.168
BRUTO RESULTAAT RENTE EN BELEGGINGEN	-328.029	-20.000	31.291
Kosten van beleggingen	-17.716	0	-9.338
NETTO RESULTAAT RENTE EN BELEGGINGEN	-345.745	-20.000	21.953

Onder 'Overige rente' is de betaalde en genoten rente op spaarrekeningen, lopende rekeningen en deposito's weergegeven. Helaas betrof het in 2022 nog veelal negatieve rente. Dit wordt zo veel mogelijk beperkt door het spreiden bij diverse banken.

De daling ten opzichte van vorig jaar wordt veroorzaakt door het feit dat in 2021 gestart is met

beleggen. Deze lieten in 2022 een groot negatief resultaat zien als gevolg van de economische omstandigheden die mede het gevolg waren van de oorlog in de Oekraïne. Met een duurzaam profiel waar vanuit principe voor is gekozen was het afgelopen jaar extra zwaar. De vermogensbeheerder heeft waar nodig gehandeld. Belangrijk is om de beleggingshorizon van 10-15 jaar in ogenschouw te houden.

Toelichting op het kasstroomoverzicht over 2022

De liquide middelen daalden in 2022 met € 2,1 miljoen, wat voornamelijk wordt veroorzaakt door de kasstroom uit operationele activiteiten.

De kasstroom uit operationele activiteiten bedraagt € 1,8 miljoen negatief en betreft een positief resultaat van € 2,3 miljoen gecompenseerd door een forse mutatie in het werkkapitaal van € 4,3 miljoen. De mutatie in werkkapitaal wordt vooral veroorzaakt

door fors toegenomen vorderingen. Deze toename betreft vooral nalatenschappen (€ 3,2 miljoen) en toegezegde donaties (€ 0,7 miljoen).

Omdat de langlopende schulden voornamelijk bestaan uit projectverplichtingen, wordt deze balanspost opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten in plaats van onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten.

Medewerkers en beloningen

Werknemers

Het gemiddeld aantal fte's in 2022 bedraagt 58,7 (2021: 55,7). Daarnaast waren er in 2022 84 (2021: 102) vrijwilligers op kantoor betrokken bij het Liliane Fonds. Geen van de werknemers van het Liliane Fonds is buiten Nederland werkzaam.

Bezoldiging directie

De raad van toezicht heeft het bezoldigingsbeleid, de hoogte van de directiebeloning en de hoogte van andere bezoldigingscomponenten vastgesteld. Het beleid wordt periodiek geactualiseerd. De laatste evaluatie heeft begin 2023 plaatsgevonden.

Bij de bepaling van het bezoldigingsbeleid en de vaststelling van de beloning volgt het Liliane Fonds de 'Regeling beloning directeuren van goededoelen-organisaties' van Goede Doelen Nederland. De regeling geeft aan de hand van zwaartecriteria een maximumnorm voor het jaarinkomen. De weging van de situatie bij het Liliane Fonds vindt plaats door de raad van toezicht. De Basisscore Directiefunctie (BSD-score), op basis van een zorgvuldige analyse, is vastgesteld op 425 punten. Bij de BSD-score van 425 punten hoort een maximaal (norm)jaarinkomen van:

- voor de periode januari 2022 t/m juni 2022: € 127.511 (1 fte/12 mnd.)
- voor de periode juli 2022 t/m december 2022: € 130.699 (1 fte/12 mnd.)

Zoals uit nevenstaand overzicht blijkt, blijft het jaarinkomen van de directeur-bestuurder binnen de geldende maxima. Het jaarinkomen, de belaste

vergoedingen/ bijtellingen, de werkgeversbijdrage pensioen en de overige beloningen op termijn bleven ruim binnen het in de regeling opgenomen maximum van € 216.000 per jaar (1 fte/12 mnd.). De belaste vergoedingen/bijtellingen, de werkgeversbijdrage pensioen en de overige beloningen op termijn staan bovendien in een redelijke verhouding tot het jaarinkomen.

Het Liliane Fonds verstrekt de directeur-bestuurder géén overwerkvergoeding, representatievergoeding, lease- of bedrijfsauto, lening, voorschotten of garanties. Iedere werknemer inclusief de directeur betaalt 40% van de pensioenpremie zelf.

Vanaf 1 januari 2016 is de directeur-bestuurder van Stichting Liliane Fonds ook directeur-bestuurder van Stichting MIVA. Hij blijft voor 100% in loondienst van Stichting Liliane Fonds. Zijn salaris wordt voor 6% doorbelast aan Stichting MIVA.

Van november 2021 tot en met oktober 2022 is de directeur-bestuurder vervangen door een interim-directeur-bestuurder. In 2022 geldt conform de Wet normering topinkomens (WNT) voor een interim-directeur niet in loondienst een maximum bezoldiging voor de eerste 6 maanden van € 28.600,- per maand en voor de daaropvolgende 6 maanden van € 21.700,- per maand. Het uurloon van € 120,- per uur ligt ruim onder de norm van € 206,- per uur. De bedragen zijn excl. btw. Zoals uit onderstaand overzicht blijkt, blijft het inkomen van de interim-directeur-bestuurder binnen de geldende maxima.

Naam	E.J.M. Ackerman	W.H. van der Luit	S.H. Berdenis van Berlekom
Functie	Directeur-bestuurder	Interim directeur-bestuurder	Directeur-bestuurder
Dienstverband	Bepaalde tijd (4jr.)	Interim contract	Bepaalde tijd (4jr.)
Uren contractueel	40 uur	24 uur	40 uur
Parttime percentage	100%	60%	100%
Periode	okt - dec 2022	jan - okt 2022	jan - aug 2022
	2022	2022	2022
BEZOLDIGING			
Bruto salaris	26.250	105.240	77.823
Bruto vakantiegeld (8%)	2.100	geen	6.226
Eindejaarsuitkeringen e.d.	geen	geen	geen
Variabel salaris	geen	geen	geen
TOTAAL BRUTO BELASTBAAR JAARINKOMEN	28.350	105.240	84.049
NORM BRUTO BELASTBAAR JAARINKOMEN NAAR RATO	32.675		85.539
Belastbare vergoedingen/ bijtellingen	geen	geen	geen
Werkgeversdeel pensioenlasten (60%)	3.929	geen	10.650
Pensioencompensatie	geen	geen	geen
Overige beloningen op termijn	geen	geen	geen
Uitkeringen beëindiging dienstverband/transitievergoeding	geen	geen	14.834
TOTAAL BEZOLDIGING INCL. WERKGEVERSLASTEN	32.279	105.240	109.533
TOTAAL BEZOLDIGING 2021	geen	23.157	138.290
NORM BEZOLDIGING INCL. WERKGEVERSLASTEN NAAR RATO	54.000	244.600	144.000

Bezoldiging toezichthouders

Leden van de raad van toezicht kunnen jaarlijks een beroep doen op een vergoeding ter hoogte van de maximale vrijwilligersvergoeding (2022: € 1.800) voor de voorzitter en voor 50% daarvan (2022: € 900) voor de overige leden van de Raad. De vergoedingen worden voor 6% doorbelast aan Stichting MIVA.

De samenstelling van de raad van toezicht wordt vermeld op pagina 62.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum.

Gecon- solideerde Jaar- rekening

Geconsolideerde balans per 31 december 2022

(na bestemming saldo baten en lasten)

Stichting Liliane Fonds en Stichting Missie Verkeersmiddelen Aktie (MIVA)

	31-12-2022	31-12-2021
ACTIVA		
<i>Materiële vaste activa</i>		
Bedrijfsmiddelen	1.863.613	1.690.537
Voorraden	11.620	14.027
Vorderingen	13.100.079	8.962.073
Effecten	1.724.110	2.054.360
Liquide middelen	7.403.486	9.914.502
	22.239.295	20.944.962
TOTAAL ACTIVA	24.102.908	22.635.499
PASSIVA		
<i>Reserves en fondsen</i>		
Reserves		
Continuïteitsreserve	7.270.000	6.980.000
Bestemmingsreserves	9.735.412	7.606.523
Overige reserves	0	48.467
	17.005.412	14.634.990
Fondsen		
Bestemmingsfondsen	653.203	1.278.772
	17.658.615	15.913.762
Voorzieningen	0	144.000
Langlopende schulden	1.716.956	1.742.335
Kortlopende schulden	4.727.337	4.835.402
TOTAAL PASSIVA	24.102.908	22.635.499

Geconsolideerde staat van baten en lasten over 2022

Stichting Liliane Fonds en Stichting Missie Verkeersmiddelen Aktie (MIVA)

	Werkelijk 2022	Begroot 2022	Werkelijk 2021
BATEN			
Baten van particulieren	19.689.903	16.308.944	17.379.109
Baten van bedrijven	303.852	372.000	313.680
Baten van loterijorganisaties	1.350.000	3.744.060	1.350.000
Baten van subsidies van overheden	1.207.660	1.189.476	695.496
Baten van andere organisaties zonder winststreven	4.459.914	4.191.485	3.629.492
SOM VAN DE BATEN	27.011.329	25.805.965	23.367.777
LASTEN			
Besteed aan doelstellingen			
Bestedingen binnen jaarplannen	10.793.686	10.831.443	10.926.710
Bestedingen extra aanvragen	7.069.988	8.603.021	7.115.855
Voorlichting	2.733.668	2.833.219	2.305.679
	20.597.341	22.267.684	20.348.244
Wervingskosten	3.491.037	4.311.064	3.533.450
Kosten Beheer & administratie	778.260	759.630	748.900
SOM VAN DE LASTEN	24.866.639	27.338.378	24.630.594
Saldo voor financiële baten en lasten	2.144.690	-1.532.413	-1.262.817
Saldo financiële baten en lasten	-351.372	-20.000	16.839
SALDO BATEN EN LASTEN	1.793.318	-1.552.413	-1.245.978

Algemene toelichting

In de consolidatie worden de financiële gegevens opgenomen van Stichting Liliane Fonds samen met Stichting Missie Verkeersmiddelen Aktie (MIVA). Het bestuur van MIVA heeft de uitvoering van het door hen vastgestelde beleid, plan en begroting gedelegeerd aan de directie van het Liliane Fonds, de heer E.J.M. Ackerman. Hierdoor ontstaat er een economische eenheid van leiding, organisatie en personeel.

De in de consolidatie begrepen stichtingen zijn:

- Stichting Liliane Fonds, 's-Hertogenbosch (100%)
- Stichting Missie Verkeersmiddelen Aktie (MIVA), 's-Hertogenbosch (100%)

In de consolidatie is ook begrepen, voor wat betreft boekjaar 2021, Stichting Evenementen Liliane Fonds. Per 21 maart 2022 is de Stichting Evenementen Liliane Fonds opgeheven en is het vermogen overgedragen aan het Liliane Fonds. Het Liliane Fonds is bij de KvK aangewezen tot bewaarder van de boeken en de bescheiden.

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling voor de enkelvoudige jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening zijn gelijk. Voor de grondslagen van de waardering van activa en passiva en voor de bepaling van het resultaat wordt verwezen naar de op pagina's 70-73 opgenomen toelichting op de enkelvoudige jaarrekening.

Consolidatie vindt plaats volgens de integrale methode. Onderlinge verhoudingen en transacties worden in de samengevoegde jaarrekening geëlimineerd.

Samenwerking Stichting Liliane Fonds en Stichting MIVA

Het Liliane Fonds en MIVA hebben in 2015 besloten hun krachten te bundelen om het effect van hun werk in Afrika, Azië en Latijns-Amerika te vergroten, om elkaar en hun partners ter plaatse te versterken, en om kosten te besparen. Het Liliane Fonds en MIVA blijven twee aparte stichtingen. Ze behouden hun eigen identiteit én hun specifieke aandachtsgebied: het Liliane Fonds maakt kinderen met een beperking sterker en hun omgeving toegankelijker, MIVA steunt kleinschalige projecten met vervoers- en communicatiemiddelen.

Meer impact

Voor het Liliane Fonds betekent de samenwerking dat partners in Afrika, Azië en Latijns-Amerika hun werk beter kunnen doen, doordat MIVA dit ondersteunt met transport- en communicatiemiddelen. Voor MIVA betekent de samenwerking dat de uitvoering van projecten voortaan ter plekke ook begeleid en gemonitord wordt door partners van het Liliane Fonds.

Baten

De totale baten van MIVA bedroegen over 2022 € 2,0 miljoen. Dit bestond voor € 1,5 miljoen uit baten particulieren en voor € 0,5 miljoen uit baten van andere organisaties zonder winststreven.

Bestedingen

MIVA heeft in 2022 voor € 1,3 miljoen besteed aan projecten via het partnernetwerk van het Liliane Fonds.

Minder kosten

Het Liliane Fonds en MIVA brengen hun kosten omlaag, doordat ze vanaf 1 september 2015 zijn gehuisvest op dezelfde locatie en daar de ondersteunende diensten delen. MIVA betaalt hiervoor jaarlijks een vergoeding aan het Liliane Fonds volgens een verdeelsleutel die is vastgelegd in een financiële overeenkomst.

Gegevens Stichting MIVA

Stichting Missie Verkeersmiddelen Aktie
 Havensingel 26
 5211 TX 's-Hertogenbosch
 KvK 41197054

Doelstelling

Stichting Missie Verkeersmiddelen Aktie (MIVA), opgericht op 23 oktober 1935, is statutair gevestigd te Amsterdam, kantoor houdend te 's-Hertogenbosch en heeft ten doel het basiswerk van pioniers te ondersteunen. MIVA doet dat door het beschikbaar stellen van transport- en communicatiemiddelen voor hun sociale, socio-economische en pastorale activiteiten in ontwikkelingslanden en door het geven van voorlichting over het werk van deze pioniers en de problemen waarmee zij geconfronteerd worden en specifiek over hetgeen MIVA kan doen om hun werk te ondersteunen. Oorspronkelijk waren het de vanuit Nederland uitgezonden missionarissen, tegenwoordig zijn het vooral lokale pioniers die zich op velerlei terreinen inzetten voor verbetering van het lot van hun medemensen.

Bestuur/raad van toezicht

In de bestuursvergadering van 18 december 2017 is besloten tot een personele unie met het Liliane Fonds. Binnen de personele unie werkt ook MIVA voortaan met een directeur-bestuurder en een raad van toezicht. De directeur van het Liliane Fonds is - nu ook formeel - tevens bestuurder van MIVA, en de raden van toezicht van beide organisaties bestaan uit dezelfde personen.

Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2022

	31-12-2022	31-12-2021
MATERIËLE VASTE ACTIVA		
Bedrijfsmiddelen		
Aanschafwaarde begin boekjaar	3.949.385	3.755.440
Cum. afschrijvingen begin boekjaar	-2.258.847	-2.110.587
BOEKWAARDE BEGIN BOEKJAAR	1.690.537	1.644.854
Investeringen boekjaar	350.905	240.746
Desinvesteringen boekjaar, aanschafwaarde	0	-46.802
Desinvesteringen boekjaar, cum. afschrijvingen	0	46.638
Afschrijvingen boekjaar	-177.830	-194.899
BOEKWAARDE EINDE BOEKJAAR	1.863.613	1.690.537
Aanschafwaarde einde boekjaar	4.300.290	3.949.384
Cum. afschrijvingen einde boekjaar	-2.436.677	-2.258.847
BOEKWAARDE EINDE BOEKJAAR	1.863.613	1.690.537
Kantoorinventaris en -apparatuur	85.506	6.134
Computerapparatuur en software	109.287	181.385
Kantoorpand inclusief verbouwing en inrichting	1.668.819	1.503.017
BOEKWAARDE EINDE BOEKJAAR	1.863.613	1.690.537

De materiële vaste activa betreffen vrijwel geheel de Stichting Liliane Fonds. Voor een nadere toelichting verwijzen wij naar pagina 74 van de enkelvoudige jaarrekening van Stichting Liliane Fonds.

	31-12-2022	31-12-2021
VOORRADEN		
VOORRAAD HANDELSGOEDEREN	11.620	14.027

De voorraden hebben betrekking op Stichting Liliane Fonds nadat ze deze in de loop van 2022 geheel in eigen beheer heeft verkregen van Stichting LF Evenementen..

	31-12-2022	31-12-2021
VORDERINGEN EN OVERLOPENDE ACTIVA		
Nalatenschappen	10.292.701	6.874.679
Te ontvangen toegezegde donaties	2.464.784	1.837.832
Vooruitbetaald m.b.t. programma's	176.748	153.980
Nog te ontvangen subsidie	19.678	0
Overige vorderingen en overlopend actief	146.168	95.582
TOTAAL VORDERINGEN EN OVERLOPENDE ACTIVA	13.100.079	8.962.073

De vorderingen en overlopende activa hebben voornamelijk betrekking op Stichting Liliane Fonds. Voor een nadere specificatie en toelichting verwijzen wij naar pagina 75 van de enkelvoudige jaarrekening van Stichting Liliane Fonds.

EFFECTEN

De effecten bestaan volledig uit de effecten van Stichting Liliane Fonds. Voor een nadere specificatie en toelichting verwijzen wij naar pagina 75 van de enkelvoudige jaarrekening van Stichting Liliane Fonds.

	31-12-2022	31-12-2021
LIQUIDE MIDDELEN		
Bank-, spaarrekeningen en rekeningen-courant	7.393.358	9.900.811
Kas	10.128	13.691
TOTAAL LIQUIDE MIDDELEN	7.403.486	9.914.502

De liquide middelen bestaan voor € 5,8 miljoen uit de liquide middelen van Stichting Liliane Fonds, voor € 1,6 miljoen uit die van Stichting MIVA.

RESERVES EN FONDSEN

	2022	2021
RESERVES		
Stand begin boekjaar	14.634.990	15.420.876
Opheffing/toevoeging Stichting Evenementen Liliane Fonds	-48.467	2.987
Bestemming resultaat boekjaar	2.418.889	-788.873
STAND EINDE BOEKJAAR	17.005.412	14.634.990
FONDSEN		
Stand begin boekjaar	1.278.773	1.738.865
Bestemming resultaat boekjaar	-625.571	-460.093
STAND EINDE BOEKJAAR	653.203	1.278.772

Voor een nadere toelichting op de reserves en fondsen van Stichting Liliane Fonds verwijzen wij naar pagina's 77-79 van de enkelvoudige jaarrekening.

De reserves van MIVA bestaan ultimo 2022 voor € 1.060.000 uit continuïteitsreserve, voor € 250.000 uit Bestemmingsreserve Programma-uitvoering, voor € 368.000 uit bestemmingsreserve strategie en beleid en voor € 108.000 uit bestemmingsreserve Hoefje Tannetje.

De bestemmingsfondsen van MIVA kunnen als volgt gespecificeerd worden.

FONDSEN	31-12-2022	31-12-2021
Bestemmingsfonds Pater Balemans		
Stand begin boekjaar	302.941	397.118
Bestemming resultaat boekjaar	-184.117	-94.177
STAND EINDE BOEKJAAR	118.824	302.941
Bestemmingsfonds Vrienden van Pater Peeters		
Stand begin boekjaar	170.945	277.747
Bestemming resultaat boekjaar	-86.348	-106.802
STAND EINDE BOEKJAAR	84.597	170.945
Bestemmingsfonds Charitas voor Charitas		
Stand begin boekjaar	200.000	0
Bestemming resultaat boekjaar	0	200.000
STAND EINDE BOEKJAAR	200.000	200.000
TOTAAL FONDSEN	403.421	673.886

Het bestemmingsfonds Pater Balemans is gevormd uit het overgedragen vermogen van Stichting Balemans en bestemd voor specifieke nog uit te voeren projecten in Burkina Faso. Jaarlijks worden de giften van donateurs van de voormalige stichting Balemans, in 2022 € 64.741, toegevoegd aan dit fonds. In 2022 is voor een bedrag van € 248.858 besteed aan projecten in Burkina Faso.

Eind 2018 besloot het Bestuur van Stichting Vrienden van Pater Peeters de stichting op te heffen en de reserves als bestemmingsfonds onder te brengen bij MIVA. In het voorjaar van 2019 zijn de gemaakte afspraken geëffectueerd. Uit het overgedragen vermogen van Stichting Vrienden van Pater Peeters is binnen MIVA een bestemmingsfonds gevormd. De gelden worden (uitsluitend) besteed aan specifieke projecten in

DR Congo. Jaarlijks worden de giften van donateurs van de voormalige Stichting Vrienden van Pater Peeters, in 2022 € 58.793, toegevoegd aan dit fonds. In 2022 is voor een bedrag van € 145.141 besteed aan projecten in Congo.

Het bestemmingsfonds Charitas voor Charitas is gevormd op basis van een overeengekomen samenwerking, waarin is vastgelegd dat De Fundatie MIVA in 2020, 2021 en 2022 steunt met een totaalbedrag van € 600.000, gelijk te verdelen over de jaren met € 200.000 per jaar. Voor 2023 is de samenwerking met één jaar verlengd en steunt de Fundatie MIVA opnieuw met € 200.000. Het bestedingskader is afgebakend tot organisaties die een Katholieke oorsprong hebben en werken vanuit het Katholieke gedachtegoed.

VOORZIENINGEN

De Voorzieningen bestaan volledig uit de voorzieningen van Stichting Liliane Fonds. Voor een nadere specificatie en toelichting verwijzen wij naar pagina 80 van de enkelvoudige jaarrekening van Stichting Liliane Fonds.

LANGLOPENDE SCHULDEN

De langlopende schulden bestaan volledig uit de langlopende schulden van Stichting Liliane Fonds. Voor een nadere specificatie en toelichting verwijzen wij naar pagina 80 van de enkelvoudige jaarrekening van Stichting Liliane Fonds.

KORTLOPENDE SCHULDEN

	31-12-2022	31-12-2021
Projectverplichtingen	3.566.959	3.564.406
Te betalen personeelskosten	583.665	589.703
Crediteuren	405.447	199.627
Overlopende passiva	149.061	113.225
Vooruitontvangen subsidie	0	346.987
Te betalen omzetbelasting	22.205	21.454
TOTAAL KORTLOPENDE SCHULDEN	4.727.337	4.835.402

De kortlopende schulden bestaan voornamelijk uit de kortlopende schulden van Stichting Liliane Fonds. Voor een nadere specificatie en toelichting verwijzen wij naar pagina 81 van de enkelvoudige jaarrekening van Stichting Liliane Fonds.

NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE RECHTEN EN VERPLICHTINGEN

De niet uit de balans blijkende verplichtingen van het Liliane Fonds worden toegelicht op pagina 81 van de enkelvoudige jaarrekening van Stichting Liliane Fonds.

MIVA is gerechtigde in één (1) nalatenschap die in het jaar 2022 of eerder is opgevallend en waarvan de omvang ultimo 2022 nog niet kon worden vastgesteld op basis van beschikbare informatie ontvangen van de executeur of notaris.

Toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten 2022

De baten en lasten betreffen voor een groot deel de baten en lasten van Stichting Liliane Fonds. Voor een toelichting hierop verwijzen wij naar de enkelvoudige jaarrekening vanaf pagina 82 tot en met 83.

	Werkelijk 2022	Begroot 2022	Werkelijk 2021
TOTAAL BATEN			
Baten van particulieren	19.689.903	16.308.944	17.379.109
Baten van bedrijven	303.852	372.000	313.680
Baten van loterijorganisaties	1.350.000	3.744.060	1.350.000
Baten van subsidies van overheden	1.207.660	1.189.476	695.496
Baten van andere organisaties zonder winststreven	4.459.914	4.191.485	3.629.492
TOTAAL BATEN	27.011.329	25.805.965	23.367.777
	Werkelijk 2022	Begroot 2022	Werkelijk 2021
BATEN VAN PARTICULIEREN			
Baten uit donaties en giften	8.515.353	8.558.944	9.348.038
Baten uit nalatenschappen	11.174.550	7.750.000	8.031.071
TOTAAL BATEN VAN PARTICULIEREN	19.689.903	16.308.944	17.379.109

	Werkelijk 2022	Begroot 2022	Werkelijk 2021
BESTEED AAN DOELSTELLINGEN			
Bestedingen binnen jaarplannen			
Uitbesteed werk	9.111.389	9.115.000	9.604.246
Toegerekende kosten eigen organisatie	1.682.297	1.716.443	1.322.464
	10.793.686	10.831.443	10.926.710
Bestedingen extra aanvragen			
Uitbesteed werk	5.990.418	7.507.059	6.023.195
Toegerekende kosten eigen organisatie	1.079.570	1.095.962	1.092.660
	7.069.988	8.603.021	7.115.855
Voorlichting			
Directe kosten voorlichting	1.427.441	1.501.008	1.176.353
Toegerekende kosten eigen organisatie	1.306.227	1.332.211	1.129.326
	2.733.668	2.833.219	2.305.679
Totaal direct besteed aan doelstelling	16.529.248	18.123.067	16.803.794
Toegerekende kosten eigen organisatie	4.068.093	4.144.617	3.544.450
TOTAAL BESTEDINGEN	20.597.341	22.267.684	20.348.244
	Werkelijk 2022	Begroot 2022	Werkelijk 2021
BESTEDINGSPERCENTAGE			
Totaal bestedingen	20.597.341	22.267.684	20.348.244
Som van de lasten	24.866.639	27.338.377	24.630.594
BESTEDINGSPERCENTAGE OVER LASTEN	82,8%	81,5%	82,6%

	Werkelijk 2022	Begroot 2022	Werkelijk 2021
WERVING BATEN			
Wervingskosten			
Werving	866.329	1.559.450	1.302.639
Nieuwsbrief	50.880	61.200	52.745
Collecte	6.163	7.650	5.960
Nalatenschappen campagne	177.258	223.400	176.575
Behoud/Winback	247.546	248.623	167.862
Overige wervingskosten	111.866	136.058	53.238
Totaal directe wervingskosten	1.460.042	2.236.381	1.759.018
Toegerekende kosten eigen organisatie	2.030.995	2.074.683	1.774.431
	3.491.037	4.311.064	3.533.450

	Werkelijk 2022	Begroot 2022	Werkelijk 2021
PERCENTAGE WERVINGSKOSTEN			
Wervingskosten	3.491.037	4.311.064	3.533.450
Som van de geworven baten	27.011.329	25.805.965	23.367.777
PERCENTAGE WERVINGSKOSTEN	12,9%	16,7%	15,1%

Toelichting lastenverdeling

Procentuele verdeling kosten eigen organisatie naar bestemming

	Besteed aan doelstellingen			Wervingskosten	Kosten beheer en administratie	Totaal werkelijk 2022
	Jaarplannen	Extra aanvragen	Voorlichting			
	%	%	%	%	%	%
Personeelskosten	24,40	15,70	19,40	30,00	10,50	100,00
Huisvestingskosten	26,00	16,30	17,90	28,50	11,40	100,00
Kantoor- en algemene kosten	23,40	15,50	16,70	26,70	17,60	100,00
Afschrijving en rente	27,70	15,70	18,20	28,40	10,10	100,00

Specificatie en verdeling kosten naar bestemming

	Besteed aan doelstellingen			Wervingskosten	Kosten beheer en administratie	Totaal werkelijk 2022	Totaal begroot 2022	Totaal werkelijk 2021
	Jaarplannen	Extra aanvragen	Voorlichting					
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Uitbesteed werk	9.111.389	5.990.418				15.101.807	16.622.059	15.627.441
Publiciteit en communicatie			1.427.442	1.460.042		2.887.483	3.737.389	2.935.371
Personeelskosten	1.403.025	901.092	1.111.409	1.720.695	603.829	5.740.050	5.887.559	5.062.964
Huisvestingskosten	52.565	32.974	36.316	57.668	23.014	202.537	79.370	57.598
Kantoor- en algemene kosten	177.501	117.621	126.208	202.199	133.404	756.932	797.000	752.321
Afschrijving en rente	49.206	27.884	32.294	50.433	18.014	177.830	215.000	194.899
TOTAAL	10.793.686	7.069.988	2.733.668	3.491.037	778.260	24.866.639	27.338.377	24.630.594

De methode van toerekening wordt toegelicht op pagina 73 van de enkelvoudige jaarrekening.

	Werkelijk 2022	Begroot 2022	Werkelijk 2021
KOSTEN EIGEN ORGANISATIE			
Personeelskosten			
Salariskosten	3.748.718	4.125.000	3.465.743
Sociale lasten	652.913	695.999	584.755
Pensioenlasten	452.255	481.000	390.678
Reis- en verblijfkosten	90.356	88.460	26.160
Kosten inhuur	735.361	327.000	365.139
Kosten cursussen/opleidingen	93.699	124.000	81.803
Overige personeelskosten	6.072	98.100	205.396
Doorbelaste personeelskosten	-39.324	-52.000	-56.710
	5.740.050	5.887.559	5.062.964
Huisvestingskosten			
Energiekosten	34.802	21.216	21.330
Verzekeringen/belastingen	13.017	11.322	12.785
Overige huisvestingskosten	154.718	46.832	23.483
	202.537	79.370	57.598
Kantoor- en algemene kosten			
ICT-kosten	263.904	331.574	288.188
Kantoorkosten	254.080	248.592	237.196
Overige algemene kosten	232.634	204.390	215.446
Kosten raad van toezicht	6.314	12.444	11.491
	756.932	797.000	752.321
Afschrijving en rente			
Afschrijving	177.830	215.000	194.899
Rente	0	0	0
	177.830	215.000	194.899
TOTAAL KOSTEN EIGEN ORGANISATIE	6.877.349	6.978.929	6.067.783
	Werkelijk 2022	Begroot 2022	Werkelijk 2021
KOSTENPERCENTAGE BEHEER & ADMINISTRATIE			
Kosten beheer en administratie	778.260	759.630	748.900
Totale lasten	24.866.639	27.338.377	24.630.595
KOSTENPERCENTAGE BEHEER EN ADMINISTRATIE	3,1%	2,8%	3,0%

	Werkelijk 2022	Begroot 2022	Werkelijk 2021
SALDO FINANCIËLE BATEN EN LASTEN			
Overige rente	-25.084	-20.000	-32.312
Dividend uit beleggingen	13.921	0	1.272
Gerealiseerd koersresultaat beleggingen	-239.557	0	49
Ongerealiseerd koersresultaat beleggingen	-82.936	0	57.168
BRUTO RESULTAAT RENTE EN BELEGGINGEN	-333.656	-20.000	26.177
Kosten van beleggingen	-17.716	0	-9.338
NETTO RESULTAAT RENTE EN BELEGGINGEN	-351.372	-20.000	16.839

Controle- verklaring van de on- afhankelijke accountant

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de raad van toezicht van Stichting Liliane Fonds.

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2022

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2022 van Stichting Liliane Fonds te 's-Hertogenbosch gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Liliane Fonds op 31 december 2022 en van het resultaat over 2022 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de enkelvoudige en geconsolideerde balans per 31 december 2022;
2. de enkelvoudige en geconsolideerde staat van baten en lasten over 2022; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Liliane Fonds zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. De andere informatie bestaat uit het (bestuurs)verslag (onderdeel voorwoord tot en met verantwoording bestuur en raad van toezicht).

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Dubois & Co. Registeraccountants is een maatschap van praktijkvennootschappen. Op alle opdrachten die aan ons kantoor worden verstrekt zijn onze algemene voorwaarden van toepassing. Deze voorwaarden, waarvan de tekst is opgenomen op de website www.dubois.nl, bevatten een aansprakelijkheidsbeperking.

Oranje Nassaulaan 1
1075 AH Amsterdam
Telefoon 020 571 23 45

E-mail info@dubois.nl
www.dubois.nl
KvK nummer 34374865

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het (bestuurs)verslag, in overeenstemming met RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de organisatie in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de organisatie te liquideren of de activiteiten te beëindigen, of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de organisatie.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de organisatie;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is, tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om in onze controleverklaring aandacht te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze controleverklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. In dit kader hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden voor de groepsonderdelen. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risicoprofiel van de groepsonderdelen of de activiteiten. Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Wij communiceren met het bestuur en de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Amsterdam, 1 juni 2023

Dubois & Co. Registeraccountants

Origineel getekend door:
A.P. Buteijn RA en R.W.J. Bruinooge RA

GEEFT U KINDEREN ZOALS FRANCIS EEN GOEDE START?

De liefde van zijn ouders en de gerichte steun van het Liliane Fonds gaven Francis (3) uit de Filippijnen een goede start in het leven. Zo'n mooie start gunnen we alle kinderen met een beperking die leven in armoede.

Nieuwsgierig naar Francis?
Scan de QR-code

Syantani (9) uit India wilde heel graag naar school. Maar omdat ze een hersenbeschadiging (cerebrale parese) heeft, werd ze helaas afgewezen. Gelukkig kwamen haar ouders in contact met Sanchar, een partnerorganisatie van het Liliane Fonds. Dankzij hun overtuigende gesprekken met de directeur van de school, werd Syantani uiteindelijk toegelaten. Een overwinning voor haar en haar ouders.

> Meer weten over Syantani?
Scan de QR-code.